

DOMOLJUB

Glasiło Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Moč zadružne misli.

Prejšnji teden je imela Zadružna zveza — zveza ogromne večine slovenskih rajfajzenskih hranilnic — svoj redni občni zbor. Iz ravnateljevega poročila povzemamo, da se je v letu 1920. število članic pomnožilo za 45, tako da je bilo koncem leta 1920. včlanjenih v Zadružno zvezo 537 članic. Celokupni promet je znašal 1 milijardo 462 milijonov 700.789 K 12 vin.

Kmetje, ali se zavedate, kaj pomenja ta poldruga milijarda kmetškega denarja. Nič manj kot gospodarsko svobodo slovenskega kmeta.

Pomislimo na pretekle čase, ko je bil kmet v svojem kreditu navezan samo na liberalne oderuhe po deželi! Kako je pel v vasi boben vsako leto, večkrat na leto. Kmet ni mogel plačevati oderuških obresti, tem manj odplačevati dolgov, pa je obupal in pil, dokler ni zapil vsega.

To je bilo včasih.

Pa bi bilo danes, ko oderuštvo vlada še z neprimerno večjo silo vsepovsod, kjerkoli more količkaj stopinje dobiti, še mnogo hujše. Kapitalistične banke, ki imajo danes v zakupu vse gospodarsko življenje v naši državi, in ki jih z vso močjo podpira bankirska vlada, danes delajo desetmilijonske dobičke. Taki ogromni dobički so mogoči le s pomočjo oderuštva. Ako danes kmet ne bi imel svojih denarnih zavodov, bi banke tudi njega odirale in ga do nagega slekle še v veliko hujši meri kot nekdanji liberalni oderuhi. Ko ne bi bilo naših rajfajzenskih hranilnic po deželi, bi danes oni kmet, ki je zadolžen, moral plačevati ogromne obresti bankam, velik del kmetov, ki ima kaj prihranjene, bi imel denar doma v skrinji in bi mu nič ne nesel, kar bi ga pa znosil v daljnje mesto v denarni zavod, bi pa dobival kolikor mogoče nizke obresti — zakaj vsaka kapitalistična banka gleda pač na to, da

čim manj plačuje in tem več dobiva. Še sedaj banke zahtevajo obresti po 7 do 8 odstotkov od dolžnikov, ko bi ne bilo naših hranilnic in posojilnic, kjer se dobi denar po 5 %, bi ostale banke brez konkurenta in bi navile procentno mero na 10.

Zato je moč našega zadružništva, potom katerega je Slovenska ljudska stranka osvobodila našega kmeta od nekdanjih oderuhov in še bolj od sedanjih, edini vesel pogled v našo gospodarsko bodočnost. Kmetje, ki bi bili danes popolni sužnji kapitalistične gospode, so si podali roko, ter z združenimi močmi raztrgali verige in danes se lahko s ponosom zavedajo, da se s pomočjo svojega zadružništva znatno zastavljajo pot oderuštva kapitalističnih bank, katerim celo vlada ne upa oziroma neče stopiti na prste.

Zato je v največjem interesu kmetškega stanu, da se vedno tesneje oklepa zadružne misli. Kapitalisti se zavedajo, kako jim je moč kmetškega zadružništva na potu. Zato so sklenili kmeta tudi v gospodarskem oziru ubiti, kakor so ga politično s tem, da so ga razcepili s pomočjo samostojne kmetске stranke. To stranko kapitalistične banke plačujejo (dr. Žerjav sam je povedal to v znanem svojem pismu), plačujejo zato, da so združeno kmetško politično moč razcepili in žalostne posledice že imamo: Z glasovi samostojnih poslancev so prodali našega kmeta belgrajskim politikom, ki so večinoma delničarji raznih kapitalističnih bank.

Kmetje, napad na vašo politično svobodo se je posrečil, posledice že čutiš in jih boš še bolj čutil.

Ali boš trpel, da se posreči napad kapitalistov tudi na tisto tvojo gospodarsko svobodo, ki si si jo ustvaril s svojim zadružništvom?

Že večkrat smo povdarjali in še bomo, da imajo prvo pravico in dolžnost do otrok stariši. Stariši imajo dolžnost naloženo jim od Boga, da morajo svoje otroke vzgajati tako, da bodo dobri državljani in dobri kristjani, stariši imajo največ skrbi z otroci, zanje delajo in se mučijo, zanje tudi stradajo, če je treba. Dolgoletno vzdr-

ževanje otroka sloni vse na ramenih starišev.

Božja in naravna postava torej pravi, da je otrok last starišev, nikdar pa last države. Šola ima dolžnost vzgojo, ki so jo dolžni stariši dajati otrokom, izpopolnjevanje, podpirati in nadomestovati. Torej mora biti otrok tudi v šoli tako vzgojevan, kakor stariši zahtevajo, zakaj stariši so zanj odgovorni pred Bogom in ljudmi. Zato je sveta pravica starišev, da smejo izbirati svojim otrokom take vzgojitelje, o katerih vedo, da bodo otroka tako vzgajali, kakor ga imajo stariši dolžnost vzgajati. Stariši imajo celo sveto dolžnost, izbirati svojim otrokom dobre vzgojitelje.

Iz tega sledi dvojno:

1. Stariši imajo pravico odločevati pri nastavljanju učiteljev.

2. Stariši imajo pravico ustanoviti svojo šolo za otroke, ako se jim zdi že obstoječa nevarna za dobro vzgojo otrok.

Te pravice so tem bolj razvidne, ker pravimo, da živimo v dobri demokratizma in ima ljudstvo samo pravico odločevati v lastnih zadevah.

To sveto pravico in sveto dolžnost pa hoče z nasiljem kršiti brezverski minister Pribičević. V svoji naredbi odreja

1. da se krajni šolski sveti, ki so zastopniki starišev, razpuste. Na njihovo mesto pridejo šolski odbori, ki nimajo več pravice soodločevati o nastavljanju učiteljev, temveč samo dolžnost vzdrževati šolsko poslopje;

2. da se vse šole podržavijo in so privatne šole prepovedane.

Kaj sledi iz tega?

Da bodo stariši pač odslej naprej še imeli dolžnost skrbeti za otroke in plačevati za njihovo vzgojo, imeli bodo pač odgovornost za vzgojo otrok, nosili bodo posledice slabe brezverske vzgoje, na drugi strani pa bodo prisiljeni otroke dati brezverskim vzgojiteljem v roke in jim bo po postavi prepovedano za otroke preskrbeti verskih šol.

To je nasilje, kakršnega je zmožen le kakšen Neron, preganjalec kristjanov.

Stariši, sedaj prihaja vaša odločilna ura. Ali si pustite uropati poslednjih pravic, in dopustite, da vam bodo državne brezverske šole vzgajale hudodelce — kot se to dogaja na Francoskem, kjer je državna brezverska šola postala gnezdo pokvar-

Starši, pripravite se!

Minister Pribičević, hud sovražnik Slovencev in katoliške Cerkve, pa velik prijatelj naših liberalcev in samostojnežev, bo izdal novo šolsko naredbo, ki je naravnost vzor nasilja nad stariši.

jenosti — ali pa bo treba pričeti najodločnejši boj.

V Nemčiji so v več mestih hoteli brezverci uvesti prisilno brezversko šolo. Kaj so naredili stariši? Izjavili so, da ne pošiljajo svojih otrok v šolo, krščanski učitelji pa so rekli, da na brezverskih šolah ne bodo učili. S tem je bila stvar rešena.

Stariši, pripravite se! Tudi pri nas boste morali na ta način braniti svoje pravice, ki vam jih hoče uropati brezveren minister.

„Blagoslov“ samostojne vlade.

Odkar je Samostojna kmetijska stranka s svojim Puceljnom vstopila v belgrajsko vlado in odkar so Urek, Mermolja, Drogenik, Kirbiš in dr. Vošnjak se v Belgradu prodali srbijanskim in slovenskim demokratom, se pričena za slovensko ljudstvo doba gospodarskega trpljenja. Glejta kakšna krivica se vam godi glede izvoza živine. Samostojni minister Pucelj je v Belgradu dosegel s svojimi tovariši (Urek, Drogenik itd.) da se smejo izvažati v tuje države samo komadi živine, ki so težki 500 kilogramov (mrtve teže). Vsa druga živina, ki ne dosega te teže, pa se more izvažati edino tedaj, ako se plača visoka carina, kakor za ono, ki je težka nad 500 kg. Kaj sledi temu? Cena živini, ki ne tehta 500 kg posamezni komad, je zadnje 14 dni vsled te nesrečne gospodarske politike padla zelo nizko. Na zadnjem mariborskem živinskem sejmu so plačevali mesarji krave, bike, telice in vole, ki ne tehtajo komad nad 500 kg po 11 do 8 K kilogram živine teže. Na ta način so prizadeti samo srednji posestniki, viničarji in najemniki. Težko živino imajo danes samo graščaki in drugi veleposestniki. Vi, ki trpite škodo, se zahvalite samostojnim velikašem.

Dezetek so vam zvišali in sicer od 11 na 5 %. Samostojni kričarji Pucelj, Urek, Drogenik, Mermolja itd. pa še niti niso odprli proti temu vedno večjemu zvišanju. Davek na dedščino so sedaj, ko soodločujejo v vladi samostojneži, na novo upeljali in sicer se mora za vsako malenkostno dedščino plačati 12 %, za večje vsote pa celo 17 % davka. Naši poslanci so lansko leto izposlovali, da se mora tekom aprila 1921 vrniti vsem prizadetim tistih 20 %, katere je l. 1919. liberalno-socialdemokratska vlada pri žigosanju odvzela našim ljudem. Liberalci in samostojneži, ki sedijo na vladi v Belgradu, pa tega nočejo izpeljati. Revnejše ljudstvo pa je prizadeto sedaj še posebno s tem, ker je ta vlada proglasila železni avstrijski drobiž ter slabo žigosane eno- in dve- in desetkronske bankovce kot neveljavne.

A še celo vrsto drugih takih lumparij nganjajo samostojneži in demokrati v Belgradu.

Komur je ta bič prijeten, naj se še naprej drži Samostojne. Vsak si je sam kriv, ker glasuje za to lažnjivo in ničvredno stranko.

Vročje številke.

»Kmetijski list« je priobčil o izidu občinskih volitev neke številke, o katerih se naravnost čudimo, odkod jih je dobil. Ne samo, da število naših odbornikov če treba kar za polovico zniža, celo za odbornike samostojnežev ne ve, koliko jih je dobil, niti koliko odbornikov sploh voli vsak okraj. »Kmetijski list« je prinesel sledeče poročilo:

Okraj:	SKS	SLS	Vse druge stranke
Črnomelj	92	132	12
Kamnik	117	297	15
Kranj	67	308	71
Krško	157	176	33
Litija	81	145	22
Ljubljana (okolica)	215	285	122
Logatec	38	50	32
Radovljica	60	85	59
Novo mesto	174	230	34
	1001	1708	400

Na okraj Kočevje je »Kmetijski list« pozabil. Vsi okraji razen Kočevja volijo skupaj 4376 odbornikov, »Kmetijski list« pa jih našteje samo 3109, torej jih je pohrustal kar 1167. Apetit ni majhen. Po strankah so razdeljeni odborniki sledeče:

Okraj:	SLS	SKS	Druge stranke	Nepredeljeni
Črnomelj	265	163	12	8
Kamnik	615	112	23	66
Kranj	367	39	71	61
Krško	220	171	37	12
Litija	360	93	78	31
Ljubljana okol.	296	177	110	39
Logatec	50	9	28	33
Radovljica	170	54	82	82
Novo mesto	234	182	25	1
Kočevje	262	63	33	42
	2839	1063	499	375

Torej niti ena številka ne odgovarja resnici. Pa svoje številke je vsaj skupno približno zadel, a naših odbornikov je pohrustal kar za dober tisoč. Pa niti toliko previden ni pri svoji laži, da bi jih pridelil vsaj sebi in drugim strankam, in bi bilo vsaj število odbornikov polno — pa ne: niti ne omenja jih ne. Seveda poraz samostojnežev je prehud, in tistih 30%, ki nam jih jih je pred volitvami prerokoval »Kmetijski list«, se je podvojilo — tako sramoto pa tudi »Kmetijski list« težko požre, čeprav nima sicer prav nobenega sramu.

Ključni izid na Kranjskem je torej sledeči: SLS 2839 odbornikov (60%), SKS 1063 odbornikov (22%), vse ostale stranke skupno z neopredeljenimi 874 odbornikov (18%). Pri tem pa moramo vedeti, da je med neopredeljenimi v raznih gospodarskih strankah, ki so nastopale vsled krajevnih razmer ločeno od drugih strank, tudi veliko naših mož. Čisto gotovo pa je da niti polovica teh ni pristašev samostojne kmetijske stranke.

Tako so samostojneži zmagali v — »Kmetijskem listu«.

Zanimivo je, da celo »Kmetijski list« mora priznati, da je večina vseh odbornikov torej čez 50% na naši strani, kljub te-

mu da poslanec Kušar v Belgradu kriči, da nimamo večine, in kljub temu, da nam je isti »Kmetijski list« na Kranjskem utajil dobrih 1000 naših odbornikov.

Toliko kot donesek k resnicoljubnosti gospodov samostojnežev.

Da bomo narod poštenjakov

Obvestilo in poziv vsej slovenski javnosti.

Na shodu »Svete vojske« proti surovosti, nenravnosti in pijančevanju dne 10. aprila v Ljubljani v »Unionu« se je sestavil v okrilju »Svete vojske« poseben odbor za нравni prepoved naroda, sestavljen iz pripadnikov raznih strank. Njegova naloga je: misli, nasvete in predloge, ki so se na shodu sprožili, dejansko izvesti.

Odbor je imel odslej pet sej. Obrnil se je z vlogami do sledečih oblasti: 1. Do višjega šolskega sveta z raznimi prošnjami, tičočimi se šolske mladine: glede pouka o alkoholizmu, kajenja, igranja, kina, knjižnic, roditeljskih večerov, surovosti in medsebojne sovražnosti pri mladini. Med drugimi pravi vloga: Naše šole so preveč učilnice, a premalo vzgojilnice. Višji šolski svet naj sestavi krog vzgojiteljev, ki bodo izdelali načrt za vzgojo mladine po šolah; naš odbor mu je vedno na razpolago. — 2. Do deželne vlade v zadevi javne npravnosti, npravnstvene policije, plesov, kina, knjižnic, nadzorstva gostiln, izseljevanja, kupčije z dekleti, priležništva. — 3. Do železniških ravnateljstev s prošnjami, da dovolijo po vseh železniških vozovih nabiti lepake proti surovemu govorjenju, da naj bodo vlaki zvečer razsvetljeni, da naj se — v smislu določb pravnega reda — pijani ljudje ne puščajo v vlak, da naj ima vsak vlak posebne kupeje za ženske in nekadilce. — 4. Do višjega deželnega sodišča s prošnjo, da naj se mladoletnim zabrani vstop k porotnim obravnavam, kjer se uče vseh mogočih hudodelstev in da naj se mlada dekleta ne zapirajo skupaj s stariimi grešnicami.

Iz teh vlog so nekoliko razvidne smeri in cilji našega odbora. Razširiti želi svoje delo na vso Slovenijo. Stopil je v zvezo tudi z drugimi organizacijami v naši državi, ki imajo iste cilje. Vse sedanje delo je pa šele predpriprava na velik shod, ki bo v jeseni in po katerem se bo začelo delo v polnem obsegu.

Upamo, da bodo vsi pošteni rodoljubi z veseljem pozdravili naše stremljenje. Prosimo in pozivljamo pa tudi vso slovensko javnost: oblasti, šole, društva in posameznike, da naj naše delo krepko podpirajo. Želeti bi bilo, da se v posameznih krajih ustanovljajo tozadevni pododbori; en tak pododbor se je že ustanovil. Odbor je hvaležen za vsak dobrohoten migljaj. Kdor želi sodelovati, naj se prijavi na naslov: »Sveta vojska«, Ljubljana, Poljanski nasip 10, ali osebno predsedniku oziroma tajniku (naučitelj Rudolf Horvat).

Odbor
za нравni prepoved naroda.

Razgled po svetu.

VOLITVE V ITALIJI

Na binkoštni praznik so se vršile v Italiji volitve v državno zbornico. Splošno se je pričakovalo, da bodo vladne stranke odnesle veliko zmago, zakaj fašisti, ki so plačani od vlade, so počenjali po celi Italiji, zlasti pa po Istri in Goriškem taka nasilja proti vsem strankam, ki niso za vladno, da se je mislilo: socialisti, katoliška ljudska stranka in Slovani bodo prišli močno oslabljeni v zbornico, tako da bodo vladne stranke imele močno večino.

Toda fašizem, ki so ga tudi naši liberalci močno hvalili, kakšne čudeže da dela po Italiji, je popolnoma odpovedal. Socialisti so le za par poslancev slabejši prišli v zbornico, katoliška ljudska stranka pa jih je celo 9 pridobila. Na Goriškem in Notranjskem niso fašisti dobili nobenega poslanca, pač pa so jih dobili Slovenci štiri in komunisti enega. Edino le v Istri so fašisti počenjali taka nasilstva, da se naši ljudje niso mogli udeležiti volitev in so dobili samo enega poslanca.

Na Goriškem in Notranjskem so šli vsi naši ljudje volit. Čast taki zvestil!

Nemci južne Tirolske, ki je sedaj priklopljena Italiji, so dobili pet poslancev.

DVOJNA MERA.

Kakor znano, bi morala Gornja Šlezija po končanem plebiscitu pripasti Nemčiji. Francija, ki to vedno skrbi, kaj bo, če se Nemčija odomre, pa bi to rada zabranila. Ni nobenega dvoma, da je ona naščuvala poljsko vladno, naj z vojaško močjo zasede deželo. Ostalim zavaznikom pa to ni všeč, ker nočejo, da bi bila Nemčija na korist Francije in njene zaveznice Poljske preveč oslabljena. A Francozi trdovratno vztrajajo na svojem stališču in pravijo, da bodo takoj zasedli zapadno Nemčijo, če bi ta z orožjem skušala nastopiti proti Poljski. Mi gotovo privoščimo Poljakom vse, ker jim gre po pravici, a živo se še tudi spominjamo, s kakšno mero je Francija merila Jugoslaviji po končanem plebiscitu na Koroškem.

PLEBISCIT NA KOROŠKEM.

Je že zdavnaj končan, a še ne pozabljen. Ko je naša vlada videla, kako delajo v Šleziji, je zahtevala, da se mora tudi na Koroškem na novo pričeti z razpravo o državni pripadnosti Korošcev. Zahtevala je tudi, da naj bo za mejo med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo reka Drava. Seveda dosegli ne bomo s tem nič, ker Francija želi močne Nemške Avstrije.

VSE PO SREČI

Je šlo dosedaj Franciji. Kar je hotela, je dosegla. Danes pa že lahko opazamo, da ostaja vedno bolj osamljena. Anglija se je odločno uprla njenim nameram z Nemčijo. Italija tudi noče več kar meni nič tebi nič trobiti v njen rog. Amerika se sploh ne zmeni več zanjo, ampak hodi čisto svoja pota. Tako se Francija čuti v precej težavnem položaju, ker ji nič več noče iti vse po sreči.

NOVA ANTANTA

vstaja na vzhodu. Vse vedno očitneje priča o tem, da so boljševiki s Turki sklenili važno politično zvezo. Tudi stiskana Nemčija se je pričela naslanjati na to zvezo. To je pa že moč, s kakoršno je treba računati. Angleži so to prav kmalu uvideli in so se radi-neradi približali Rusiji ter zapuščajo skrivati staro zavaznico Francijo. Naša vlada pa je tako neumna, da podpira vse nemirneže, ki bi sedanjo Rusijo zopet radi oslabili. To se zna še kruto maščevati. Pomisliti moramo namreč, da bo Bolgarska, ki jo Srbi tako sovraživno iskala pomoči pri Rusiji in tedaj gor!

NOVIH POTOV

išče Anglija, da bi se obdržala na višku svoje moči. O vsem tem nam pričajo že zgornje novice. Poleg tega se angleški državniki tudi posvetojejo kako državo samo na znotraj preustrojit. Menda hočejo posameznim pokraji-

nam dati popolno samostojnost; vse pokrajine bi tvorile potem nekako zvezo držav Velike Anglije.

Širom domovine.

SMARTNO V TUHINJU.

Občinske volitve v naši občini so za SLS sijajno izpadle. Dobili smo župana in oba svetovalca. Sad svojega dela so pa doživeli samostojneži, bili so popolnoma poraženi, kljub temu da so agitirali dva meseca pred volitvami in obetali občanom zlata nebesa. Engelmann se je pobesil nos in jo je pobrisal takoj po volitvi na Dolenjsko hladit jezo. Hribarja tudi ni več na izpregled, ga močno jezi, ker so se mu pristaši tako grdo izneverili. Na dan volitve je razdelil mednje 4 litre »šnopsac, obetal jim, da bo vse, kar bodo rabili, zastoj zvozil, za hvaležnost so pa volili SLS, samostojno pa pustili na cedilo. Ljudstvo je izpregledalo, da tudi o samostojnežih velja tisti pregovor, ki pravi: »Dokler konja love, mu ovsu mole.«

IZ ROVT NAD LOGATCEM.

Na binkoštni pondeljek smo imeli veselico domače »Narod, godbec z neobhodnim plesom. Mislili smo, da bo dovolj tega dirndaja za dolgo časa — a kaj še! Niti se niso dobro oddahnile deske plesnega odra, pa se že vsiljuje žirovski sokoli, da bi nadaljevali predpustne norčije. Vsi Rovtarji, ki ljubimo svojo mladino, ti povemo, žirovski sokol: »Ne potrebujemo te, ne maramo te, ostani tam, kjer si! Če itak je naša mladina vsled vojne in italijanske okupacije mnogo trpela — sedaj naj bi jo pa še brezverski sokol s svojimi plesnimi prireditvami zavajal od prave poti. Upamo, da bodo vsi pošteni stariši zabranili svojim otrokom udeležiti se veselice onih, ki hočejo naši mladini izruvati iz sre vere v Boga in zaupanje do svojih duševnih voditeljev. Vemo tudi, da se naša dekleta pošena in da ne bodo plesala s njimi. Povemo pa tudi tistim, ki grede sokolom na roko, da sami niso nič boljši. Dobro si bomo ogledali one, ki bodo pomagali pehati našo mladino v pogubo — in priprani naj bodo, da jih bodo pošteni občani obsodili — če jih že niso — ker na vse tiste že sedaj lahko vsak s prstom pokaže. Čudno se nam zdi, da ni rmed ognjegasi toliko dobromiselnih očetov in fantov, ljubečih našo nedolžno dečo, da bi dopovedali svojemu načelniku, da nima pravice posojati društvenega plesnega odra brezverskim sokolom. Vprašamo vas, ognjegasi, kako se to strinja, delati častno stražo Najsvetejšemu pri procesiji sv. R. Telesa — in pomagati brezvercem, ki ga zaničujejo in stegujejo svojo tolsto roko po naših pošteni farantih! Eno ali drugo — obojega vam ne dovolimo! Žirovski brezverski sokol, dalje ko boš od nas — srečnejši in veseljeji bomo. Bog in po njem ustvarjena prelopa narava bo naše veselje — ne pa tvoje puhlo sokolsko brezverstvo.

IZ MENGŠA.

»Živio samostojna stranka« je klical na dan občinskih volitev bivši nadučitelj Bohinc, tisti Bohinc, ki je bil za pouk vedno bolan, kadar je bilo pa kaj sokolskega ali liberalnega, je bil pa vedno zdrav, tisti Bohinc, ki mu mora Mengška občina po odredbi višjega šolskega sveta brezplačno pustiti v šoli stanovanje, dasi je sam dodeljen šoli v Šiški, samo zato, da pomaga vleči liberalni vol. »Zmaga naša« so mu pritrjevali drugi, ko so zvedeli, da je samostojna skrinjica viela 94 kroglic, ljudska in neodvisna pa vsaka po 88. Zračunati niso znali, da je 94 manj kakor pa 176 Trinajst glasov večine nad obema strankama so preračunali. Če nikdar, je v tem slučaju bilo 13 res nesrečna številka — za naše liberalce namreč. Klicali so sicer, da so zmagali, a zmaga niso bili gotovi. Začeli so hoditi okrog odbornikov neodvisne stranke, da bi jih pridobili za liberalnega župana; tudi pri odbornikih ljudske stranke so poskušali in do zadnjega upali. Šele pri volitvi župana in svetovalcev so čiste obupali, vrgli so kar prazne listke. Kljub zmagi niso imeli ne župana, ne nobenega občinskega svetovalca. Nič niso pomagale ne tovarne, ne obliube, ne prošnje, ne 4000 K, ne klobase, ne golaž, ne žganje, ne vino, ne tobak, ne voz, ne harmonika, ne podplat. Za župana je bil

izvoljen Binkoštni pondeljek g. Peter Lipar. Godba in občani so mu napravili sijajen pozdravni večer. Takrat se je dopisnik »Domovine« lahko prepričal, ali je župan po milosti žlahte, ali po volji in želji občanov. Liberalci z njim seveda niso zadovoljni, izvolili so si svojega. Znanega revčca žganiarja so ovili z zelenjem, na hrbet mu napravili napis: Mengški župan. Tako imajo sedaj svojega zelenega Jurija za svojega župana. Cisto prav. Z žganjem so ga hoteli dobiti, zato naj imajo žganiarja. Cerkve zaenkrat ne bomo zaprli, farjev ne bomo pregnali in v hotel ne bomo hodili k maši, kakor so preje govorili in pretili liberalci. V hotel bodo hodili k maši tisti, ki so hodili dosedaj, s katerimi pa so voliči obracunali.

GROSUPLJE.

SLS je postavila za kandidata v občinski odbor tudi Jožeta Kadunca iz Stranske vasi, po domače Podječarja. Ta se je rotil, da je bil in bo vedno pristaš SLS in ko je bil izvoljen v odbor, so si on in drugi izvoljeni odborniki SLS segli v roke in se zavezali, da vsak zapade 2000 K, kdor bi odpadel k nasprotnikom. Pa glej čudo, kaj se zgodi? Oni isti Kadunce, ki pravijo, da je tudi cerkveni ključar, se je dal s pijačo in baje tudi z denarjem podkupiti od samostojnežev: sladkega mesarja Javornika, birta Rusa in drugih njegovih, da je pri volitvi župana potegnil z njimi, ki so ga obenem z odborniki malih posestnikov in delavcev (ki so se izkazali kot pravi liberalci v novi obleki) izvolili za župana na ta način, da so ga pregovorili, da je volil tudi sam sebe. Tako je dobil on, ki so ga kandidirali samostojneži, da bi bil igrača v njih rokah, 9 glasov, naš kandidat pa 7. Ko bi se bil držal dogovora in ne izdajstva nasproti stranki in volivcem, ki so ga volili, bi bil odločil žreb. Tudi vsi svetovalci so na ta način pripadli nasprotnikom. Izdajalec še nikdar ni imel nikjer spoštovanja in tudi Kadunca čaka za sluzeno plačilo. Ljudstvo ogorčeno zahteva, da se tak človek odstrani od cerkvenega ključarstva.

HINJE.

Kakor drugod smo tudi Kranjčani doživeli letos dva volilna boja. Pri prvem boju so nastopali samostojneži, kakor drugod, z obiljama. Tudi Kranjčani poznamo plesnivo koruzo, cukrček, odpravo vcastva in druge stvari, s katerimi so samostojneži agitirali za svojo stranko. Pri drugem volilnem boju pa te stvari niso vlekli več. Pa nič zato. Saj poznajo samostojneži tudi druga sredstva za agitacijo. Čuhte, kako so poskusili svojo srečo 8. maja so se pripeljali samostojni govorniki z avtomobilom v Hinje. — Po jutranji sv. maši se je nato vršil shod pred cerkvijo. Udeležba je bila res velikanska. Ni bil pa tako velikanski voh. Kakor so pokazale volitve 10. maja. Pri volitvah so namreč dobili naši samostojneži 50 glasov, pa nobenega odbornika v žužemberškem občinskem odboru, SLS pa 238 glasov in devet odbornikov v žužemberškem občinskem odboru. To pot so žužemberški samostojneži zopet potegnili naše samostojneže za nos. Vendar pa samostojne zvičaje še ni konec. Sedaj hočejo zvičajni nasprotniki dati Kranjčanom župana. Može čuhte, mi hočemo ne samo župana, mi hočemo več, mi hočemo samostojno županstvo.

IZ NOVEGA MESTA.

Polom, ki ga je doživela SKS pri zadnjih volitvah posebno v Smihel-stopiški občini, tukajšnje kolovodje samostojnih silno boli. Zato hlade svojo jezo z lažmi. Zadnji »Kmetijski list« je dal samostojnim obupanecem na razpologo polovico kolone, kjer jasno dokazujejo svoje talente za pretvarjanje resnice. Lažejo, da so bili volivnemu odboru na volišču Stopiče predloženi napačni volilni imeniki. Predsedniku volivne komisije g. Berkepecu očitajo, da je zagrešil celo kopico nepravilnosti. Predbacivajo mu med drugim, da je dajal svojim pristašem po več kroglice, samostojnežem pa ponarejene kroglice tihovalne oblike, katerih glasovi so bili seveda neveljavni. Lažnivi brez primerov! Ponarejene kroglice ste prinesli sami seboj in jih vtihotapili v svojo samostojno skrinjico z namenom, da bi bila vaša zmaga sigurnejša. Pa ni šlo, pač pa ste se s svojimi umetnimi kroglicami — kozjimi odpadki osmešili pred vsem svetom. Seveda, blamažo nositi ni prijetno, zato je treba svrniti na druge. — Dopisnik konča v besedah? Volitve v občini Smihel-Stopiče so neveljavne in se morajo vršiti še en-

krat. Dobro bi bilo, če bi dopisnik omenil tudi, da je že tozadevna vloga davno odromala na delno vlado in samostojni samo še čakajo na ugodno rešitev njihovega priziva. Pa ne smete misliti, da boste v slučaju novih volitev boljše izvozili. To sicer vemo, da bo vam šla delžna vlada, kjer imate svoje zastopnike, na roke, če boste utemeljili svoj rekurz še s tako debelo lažjo. Le to si zapomnite, da bomo drugič pomedli s vami še bolj temeljito, kakor smo storili to zdaj in to tudi, če prestavite volišče v Podgrad ali pa na vrhove Gorjancev!

STAROLOŠKA OBČINA.

SLS je odnesla zmago, dasi so ji preje prokevali politično smrt. Izmed 24 odbornikov je SLS 14, 7 slabostojnežev, 3 komunistov, soc. dem. in nar. soc. stranke. Slabostojneži so spravili na listo osebe, ki prav nič ne odgovarja izvalni besedi — samostojni. N. pr. recimo: otrok, ako je pri očetu, vživa njegov kruh, ni samostojen, istotako če je gospodar žena, in ima le ime od moža, drugega nič. — V gnezdu naših samostojnežev so vabili moše z obljubo 40 kron, če vrke krogličico v samostojni — panj. Ko pa je nekdo vrzel kljub temu v SLS skrinjico, so ga po volitvah obrcali. Njih kultura. Od kje, iz kakega fonda bi se izplačevali glasovi samostojnih po 40 kron, ni nam znano? Ali iz prebitka rezerve »Ekonomac«, — ali iz državne blagajne? Idemo preko teh... Kaj jih ubija? Kdor le vsake — kvatere čita njih glasilo — »Kmeti list«, mora sprevideti, da vsi naročniki tega lista kopljeje sami sebi in še drugim premani grob. Popada kot stekel pes, in grize, kar je značajno verskega, njemu je vse farizejstvo, samo tisti je značaj, — korenina, kdor bolj odrihne po farjih. Vsa čast pa zavednim volivcem SLS, ki so kljub navalom samostojnih stali trdno, prepričani naj bodo: pravica in razum — zmaga je.

SMIHEL PRI NOVM MESTU.

V 16. številu je »Domoljub« poročal o lepem vedenju samostojnega Marolta iz Malih Skrjanč. Za to njegovo dostojno vedenje, — kakor ga imenuje Marolt v 20. številu »Kmetijskega listca«, — je plačal 100 kron orliškemu kročču, 100 kron za Jugoslovensko matico in vse sodne stroške. Kako je to g. Marolt, da ste plačali 800 kron za sukunjo, pri kateri se je raztrgal samo šiv, kakor poročate? Tudi je čudno, da hodite s sejma z drobno športno palčico! Rano na roki g. kaplana pridete pa tudi lahko pogledat. Je še precej vidna. Na protokol so jo vzeli tudi orožniki, g. Marolt! Lepo bi bilo, ko bi vas skrbelo za vaše otroke, kaj delajo po noči. Samo iščite jih, pa ne v družu — niti v kaplaniji, ker jih nihče ne vabi, celo ne maramo za nje. Če hodijo po polnoči domov in pri delu spijo, delajo to zato, ker niso Orli. Tudi vam verjamemo, da boste odzad bolj treznomisleč, kot se nazivate in boste odslej bolj trezno videli na uro in ne boste zamenjavali 8. uro s pol desetom. — Sodnijska kazn in orožniki so gotovi vzgojitelji treznega mišljenja. — Bog živ!

SV. KRIZ PRI KOSTANJEVICI.

Jeseni po izidu volitev v konstituanto smo brzojavili v Ljubljano. A brzojavni aparat se je zmotil tako, da je mesto sedem glasov zapisal kar celih 70 za liberalno stranko. Ko smo sedaj po občinskih volitvah zopet sporočili izid v Ljubljano, se je ta nesrečni brzojavni aparat že zopet zmotil in sicer v korist samostojnežev. Mesto 67 glasov je zapisal centralistično navdahnjen aparat številu 76. Sicer je to malenkost, a ponovne zmote v prilog centralističnim strankam nas navdajajo s mislijo, da je brzojavni aparat na naši pošti tudi centralist. Pa naj bo, če hoče

JANČE.

Na binkoštni ponedeljek po dopoldanski službi božji je nam privedlo Prežganjsko Kat. slov. izobraževalno društvo zelo lepo privedite, uprizarilo nam je igro »Tri sestrec«. Med dejanjem je sodeloval tukajšnji pevski zbor pod vodstvom našega organista. Bili smo prav zadovoljni in veseli, da bi le že kmalu zopet kaj podobnega napravili. Sedaj smo se prepričali da je tudi nedolžnega, in ne samo nedolžnega, tudi poučljivega veselja dovolj, samo poslužiti se ga ne znamo. Kako da bi sami ne mogli kaj takega napraviti. Ali res pri nas ni nobenega, da bi se zavzel za to delo. Saj imamo vendar dosti brihtnih fantov in deklet, samo prijeti jo treba. Mladina hoče biti vesela, kdo ji more

brantiti? Ker si pa poštenega veselja ne zna poslikati, zahaja v razuzdano. Ako pustimo tako naprej, nam je nastoj pričakovati boljše bodočnosti. Zato je zadnji čas že, da drugače začnemo.

SINKOV TURN.

Dopisnik, ki je napisal zadnji dopis v »Domoljubac« se naproša, da pošlje svoj naslov tajništva »Slov. kršč. soc. zvezec« v Ljubljani. Ravnotako se naproša tamošnji organist, da tudi pošlje svoj naslov. Gre se za poživitev tamošnjega kat. izobraževalnega društva. Bog živ!

BLAD.

V nedeljo pred volitvami so nam samostojni na cesti napravili precej zabave. Sklicali so volilni shod precej po deseti maši. Nabralo se je precej ljudstva. Ker samostojni na Bledu nima nič pristašev, so jih zbornali iz vseh vetrov, posebno iz Zaspega, Ribnega in Sela. Z Bleda so prišli na liberalci in narodnosocialci. Zraven pa nadebna sokolska mladina. Naši so zahtevali volitev predsednika. Ker je sklicatelj Kenda to zahtevo odbil, je nastalo opravičeno ogorčenje med navzočimi pristaši SLS. Govorili so »kmetie«; dr. Kavčič, graščak Kenda, inženir Kosmač, toda kaj so govorili, živa duša ne ve, ker je ogorčenje zaradi nepostavnega postopanja sklicatelja trajalo dalje. Par stvari iz te smešne maskerade je vredno omeniti. Graščak Kenda je rekel, da če ne bo šlo drugače, bo kmete z bičem prisilil k »samostojnosti«. Gospod graščak je prišel za eno človeško dobo prepoznano na svet. Pred letom 1848, se je to pač dohajalo, od takrat se je pa v vsehih zgodilo, da so svobodni kmetie na gosposko graščakovo kožo s šibami napisali svojo staro pravdo. Naše žene in dekleta si bodo zapomnile posebno učitelja Baeberla. Ta mož misli, da imajo poštene kmetiske in delavske žene in dekleta pač dolžnost s krvavimi davki vzdrževati nje in njegovo družino, če jih pa tak-le gospod zasramuje, naj bi bile še vesele. Končno treba še omeniti, da zastopniku SLS drugič niso hoteli dati besede, ampak zaključili klaverni ringelšpil in to pobrisali iz nevarnega kraja.

ŠT. RUPERT NA DOLENJSKEM.

Dne 9. maja smo imeli velik semen. Bile so namreč občinske volitve. Na semeni so prišli birtie: Frelj, Zajc, Komar, Zupančič s svojimi mešetariji, seveda z gorjačami, kakor se spodobi Kmečki Smrti (SKS). Trg pred cerkvijo so zasedli gorjačari. S silo so navaili že dopoldne na naše moše. Le razsodnosti naših moš se je zahvaliti, da ni prišlo do dečanskega pretepa. Psovali so pa tako, kakor znajo le konjski hlapci in Frelj z Zajcem. Bili so popolnoma gotovi zmaže. Popoldne ob pol šestih se razglasil izid volitev; naših 269 glasov, vseh nasprotnih pa 228. Kakor solnat stebel so ostrmeli; nato pa popolnoma pobesneli. Ko je prišel po trgu g. kaplan, ki je bil pred kratkim nastavljen, so ga napadli z najgršimi priimki, dasi ga niti poznali niso. Grozili so mu s pestmi in palicami ter ga s silo tirali med divjim krikom s trga. Orožniki nazadnje zadržale zbežele. G. Jakličev, iz katere hiše sploh nihče ni šel volit, so pobili na tla, da je vsa obtolčena komaj ušla. Sploh se je zvečer vsakdo bal stopiti izpod strehe. S to surovostjo sa pa ti ljudje pokazali, da so popolnoma nesposobni za občinske moše in bi bila velika nesreča, če bi taki ljudje dobili oblast v občini. Najbolstneže sa pa ie, da trije tukajšnji učitelji stoe na strani te surovosti. Eden je bil njihov kandidat, drugi se za žive in mrtve trudi za Sokola, tako da se je že naravnost osmešil v obeh ljudstva, tretji pa pošlje prva dva po kostani v odeni. Od ljudstva so že obsodeni: še večji prepad bo nastal med temi »vzgojitelji« in stariši.

Silaino pa so nastopili naši moše; odločno in dostojno. Zato je tudi zrastle njihove številke od zadnjih volitev skoro za 100 glasov. V zadovolčenje jim ie, da koraka za ogromno večino slovenskega naroda pod zmagoslavno zastavo SLS.

IZ VOGELJ.

Naš župan g. Fr. Molj se na vso moč trudi, kako bi dokazal, da je naša občina v rokah samostojnežev, zato se je poslužil potov, ki niso ravno lepi za njega. Ker je bila vlože-

na samo kompromisna lista, pod imenom Gospodarska stranka, je naš župan Fr. Molj na odredbo dež. vlade poročal na okrajno glavarstvo, h katerim strankam pripadajo naši novoizvoljeni odborniki, in sicer brez vsakega vprašanja odbornikov poročal tako, kakor je to prijal njemu kot samostojnemu kmetu. Poročal je tako-le: Devet samostojnežev, šest SLS, eden soc. dem. Ko smo za to pristransko in lažnjivo poročilo našega župana izvedeli, smo šli takoj z listo SLS okrog novoizvoljenih odbornikov ter dobili pri enajstih odbornikih deset podpisov, da pripadajo SLS, dveh pa ni bilo doma, ki bi bila tudi gotovo podpisala. Kje je dobil župan soc. demokrata, nam je res nerazumljivo in ga prošimo, da nam pojasni. Tako vidite, g. župan Molj, vsako nepošteno delo in laž pride enkrat na dan, tako je prišlo tudi vaše, in sicer še prav hitro. Naši verni in poštini moše iz Voklega in Vogelja pa ne marajo od strani župana nobene politične kuratele, ker so že sami toliko pametni (veliko bolj kot župan sam), da vedo, katera stranka je zanje. — Vam, g. župan, pa svetujemo, da v bodoče hodite bolj poštena pota, terorizirati se mi ne damo, najmanj pa od propadlih in izdajalskih samostojnežev, ki jim ne gre za drugega kot za korita. Ako pa bo g. župan nadaljeval svoj teror nad našimi mošmi, bomo posvetili prihodnjč z večjo bakljo.

ŠT. VID PRI STICNI.

Samostojni podivjanci so v nedeljo dne 8. t. m. napadli dva člana našega Orla, ki sta se v spremstvu nekaj dečkov iz naraščala, popolnoma mirno vračala od telovadbe. Vsi trezno misleči ljudje pa že iz tega lahko sprevidijo, kako potrebno je, da se vsi mladi fantje zbirajo v dobrih društvi in se v krščanskem duhu vzgajajo. (Protij napadalcem takoj vložite tožbo, ker je treba takim propalcam in podivjancem na vsak način zobe pokazati, sicer imajo še večjo korajžo širiti pohujšanje in podivjanost med ljudstvo. Op. ur.)

VELIK SHOD V DOBREPOLJAH.

Dne 5. maja, na praznik Vnebohoda, je privedla KZ v Dobrepoljah shod v prostorih kmet. društva. Udeležba je bila tako obilna, da ni bila dovolj velika dvorana in so morali nekateri pristaši poslušati na stopnicah. Kot prvi govornik se je oglasil urednik »Slovenca« Fr. Smodej, ki nam je podal sliko o političnem položaju naše države. Predvsem je poudarjal važnost trgovske politike za vse sloje zlasti za kmeta. Dalje je omenjal krivico, ki se je napravila ob izmenjavi denarja 1:4, govoril o neredu v Sloveniji, razložil, kako avtonomijo zahteva Jugoslov. klub, pomen centralizma itd. — Za njim sta govorila še župan Prelesnik in kaplan Martinčič, ki je povedal, kako so samostojni stenočili pri sestavi kandidatne liste. Podpisali so se celo ljudje, ki niso bili doma v času sestave kandidatih listin, ampak v drugih državah.

LESE.

V nedeljo 8. t. m. smo v prisotnosti g. okrajnega glavarja dr. Hubada volili župana in svetovalce. Za župana je bil soglasno izvoljen g. Anton Bohinec, odlični in zvest pristaš SLS, za svetovalce pa Franc Mlakar, Val. Valjavec in Franc Bešter, istotako pristaš SLS. Naj uvažuje novi g. župan, kar mu je na srce položil svetovalec g. Franc Mlakar: »Novemu g. županu kličem: Po poti in zgledu starega župana za blagor in procvit naše občine! Bog ga živi!« Kaiti bivši župan g. Franc Valjavec, oče treh duhovnikov, si je tekem več ko 40 letnega delovanja kot občinski mož stekel nevenljivih zaslug za našo občino.

ZUŽEMBERK.

Kako ljudstvo obsoja današnji nazadnjaški politični sistem naših liberalcev, so najbolj drastično pokazali Žužemberčani. SLS je zmagala tu tako silajno, kakor niso sodili niti najboljši oportunisti. Notar Carli je bil že stesal rakev za SLS. — Notar Carli je že v nedeljo pred volitvami po noči v spremstvu svoje gospodične po žužemberškem trgu prepeval libero in miserere na naslov smrti SLS v Žužemberku. Notar Carli je zagotavljal, da so Hinjei in Smarjetčani vsi odpadli od SLS. — Toda notar Carli se je tako neusmiljeno urezal, da ga šo

danes boli — in ga še bo. V tej bolečini je gospod notar kar divjal od jeze in ko so se oglasili možnarji naznanjajoče zmago SLS, so hiteli g. notar po žandarje, naj takoj vse možnarje konfiscirajo. — In ko so naši gošči hoteli mirno praznovati zmago SLS, so Carlijevi pristajali s palicami, pestmi in kamenjem hoteli popraviti to, kar so zagrešile volivne kroglice. — »Božji mlini počasi meljejo, toda sigurno,« pravi pregovor. Resnico teh besedi je občutil tudi gospod notar. Krste so pripravili v njegovi družbi za SLS — libero je pel za SLS — na večer volivnega dne pa je dobil brzovjavo, — da mu je — umrl oče. — Ne želimo smrti in boli nas, ko vidimo trpeti bližnjega, vprašamo le gospoda notarja: »Ali ni to prst božji?«

IZ HOTEDRSICE.

Po dolgih trpljenja in bridkosti polnih Ivanajstih letih smo imeli zopet vesel dan 7. maja. Obiskali so nas o priliki birmovanja prevz. gospod škof. V veselem pričakovanju smo ga zagledali še vedno čilega, zdravega in nadvse ljubeznivega. Pri sprejemu so ga pozdravili g. župnik, občinski zastop, gasilno društvo, Marijina družba in šolska mladina. V srcu pa ga je pozdravil tudi vsak posameznik, kar je pričala okrašena vas in dvajset visokih mlajev. Naj bi, prevzvišeni, Vaš obisk obrodil pri nas obilo dobrega sadu, Vam pa vsaj trenutek osladil Vašo trpljenja polno službo, kar vsi iz srca želimo.

VALTA VAS.

Tako veselih praznikov nismo že leta in leta imeli, kot so bili letošnji binkoštni prazniki. V petek, 13. maja, smo dobili namreč tri nove jeklene zvonove. Ob 7. uri zjutraj (v petek) je šla velika množica ljudi in šolska mladina z učitelstvom na postajo v Gor. Stražo po zvonove, katere so peljali ob pol 8. uri proti župni cerkvi na okrašenih vozovih. Ob 8. uri je bila slovesna sv. maša, katero je daroval g. prošt dr. Seb. Elbert iz Novčega mesta. Po sv. maši je takoj izvršil blagoslovljenje zvonov.

IZ DOBRNICA.

Občinske volitve so končale z večino SLS, ki je dobila 13 odbornikov, drugim imajo nasprotniki 11 odbornikov. Čast zavednim volivcem, ki jih ni omajalo neprimerno grdo hujskanje nasprotnikov. Naša stranka je delala skozinsko pošteno in pravično, tudi na dan volitev. Nasprotniki so ponaredili polovico podpisov na kandidatno listo. (Naznanite jih takoj na drž. pravdništvu. Op. ured.) Eden je dal javno oklicati pred cerkvijo, da so ga vpisali sami zoper njegovo vednost in voljo. In na dan volitev! Kdor je videl od pijače omamljene volivce na cesti, ki so se kar objemali, se mu je to moralo gausiti. Gosp. Senica je agitiral prav pri vratih v velivni prostor. Vendar županskega stolička ne bo zasedel.

ZMINEC.

Pri občinskih volitvah je sijajno zmagala SLS. Izmed 16 odbornikov smo jih dobili 13 — slabostni, pa 3. Iz tega se vidi da Zagar s svojimi res silno slabo stoji, čeprav je siral denar in obetal vsa nebesa, če ne zmagasta farskac. Pa smo mu pokazali, da zanj in za njegovo kompanijo ni mesta v naši občini in ga ne bo. Zavednim volivcem, ki se niso strašili dolge poti pa vsa čast!

SMARTNO.

V Šmartnem p. Moste pri Ljubljani se je ustanovilo prostovoljno gasilno društvo. Društvo je popolnoma nestransko. Zato ni resnično, da je društvo v rokah S. K. S., kar se je drznil pisati »Kmetijski list« popolnoma brez vednosti odbora. — Načelstvo.

KRSKA VAS NA DOLENJSKEM.

Pri nas se namerava ustanoviti Sokol. Tisti starši, ki hočejo, da njihovi otroci popolnoma poravnajo, izgube vero ter se izgubijo v blatu nečistot, naj svoje otroke takoj prigrasijo k Sokolu. Zakaj, ni ga boljšega sredstva, da iz otroka zrediš divjaka in propalčeo, kakor je Sokol. To nam kažejo obilni zgledi drugod, n. pr. na Bledu, kjer so Sokoli oskrinjali sv. raspelo v gostilni, sokoliči pa z nožmi napadali druge otroke, ki so šli iz cerkve, ali v Črnomlju, kjer so člani Sokola privedli v predpustnem času ponočno procesijo s kipom Matere božje, ki so jo spremljali s harmoniko in potem kip pustili v cestnem jarku, ali v noštetih

drugih krajih, kjer Sokoli pri svojih prireditvah pijejo in plešejo cele noči in se zjutraj pijani primajo domov, ali v Radovljici, kjer so sokoliči vzgajajo z grdimi kletvinami in s pozivi, da bo treba koga (ki ni Sokol), ubiti, itd., itd. Torej starši, hitite in takoj prigrasite otroke k Sokolu.

Tedenske novice.

Politične.

p Hrvatska odklanja ustavo. Hrvatski poslanci so izdali na ljudstvo proglas, v katerem v imenu hrvatskega naroda odrekajo ustavotvorni skupščini pravico izdelati ustavo, ki bi bila veljavna za hrvatski narod. Ker je tudi ogromna večina slovenskega ljudstva proti ustavi, kakor nam jo hočejo usiliti srbijanski politiki s pomočjo slovenskih Iškarjotov, zato je jasno, da bodo ustave ne bo priznal niti slovenski niti hrvatski narod.

p Proti Jugoslaviji. V ustavotvorni skupščini so liberalci in samostojneži glasovali proti temu, da bi se nazivala naša država Jugoslavija, temveč so glasovali za dosedanje ime: Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. To pa zato, ker so tako zahtevali srbski poslanci.

p Komunisti groze. Komunistični poslanci v Belgradu so povedali vladi, da bodo zapustili zbornico, če se tekom osmih dni zopet ne dovolijo prejšnje komunistične organizacije.

p Izrednega poslanika je imenovala Francija pri Vatikanu. Francija se je začela zavedati, da je spor s papežem največ njej sami škodoval.

Domače novice.

d Mesečno šest milijonov kron nas stanejo vojaki Wranglove armade, ki so v naši državi kot begunci. Medtem pa naše slovenske vdove po padlih vojakih z otročiči vred stradajo pri mesečni podpori 20 kron. Wranglovi begunci, ki žive z našim denarjem, pa pri nas zato rovarijo proti Rusiji, katero bo naša država še bridko potrebovala. Centralizem!

d »Bratje«. Železniški minister je določil, da sme imeti belgrajski pravoslavni nadškof (metropolit) na železnici poseben salonski voz, katoliški nadškof pa samo poseben oddelek v kakem drugem vozu. Centralizem!

d Božič ni praznik! Tako misli trgovinski minister, ki je v neki svoji naredbi odredil, da veljajo za državne praznike vsi pravoslavni prazniki. Katoliške je mož spustiti. Centralizem!

d Ženska moda v Ljubljani je postala skrajno nedostojna in propala. Ljubljanskim frajlam in gopsem se pozna, da jim je glavni cilj samo še, kako bo s svojo razgaljenostjo ujela kakšnega moškega — višjega cilja povprečna ljubljanska dama nima. Pač, sokolica je tudi še obenem že zato, ker se lahko s skrajno kratkim sokolskim krilom kaže po ulicah. Sedaj so začele izdajati neki list »Vesna«, ki ga urejuje svobodomislec dr. Lah. Na naslovni strani je seveda slika nagega otroka, zakaj povprečna ljubljanska dama misli, da

je nagota največja vrlina. Naše poštene kmetске fante in dekleta pa pozivljemo, da se — kadar pridejo v Ljubljano — ustavi pred vsako premalo oblečeno deklino in jo uljudno vprašajo, če je šivilji blaga zmanjkalo, ko jim je delala obleko. Ljubljanske dame se bodo seveda pohujševale nad to-le Domoljubovo kvantarijo, a se bodo kljub temu napol gole kazale po ljubljanskih koncertnih dvoranah. To seveda ne bo nič pohujšljivega.

d Druga tiskovna tožba poslanca Stanovnika proti »Kmetijskemu listu«. Dne 6. aprila se je vršila pri okrajnem sodišču v Ljubljani razprava proti odgovornemu uredniku »Kmetijskega lista« Alojziju Jamniku, ker je ta list priobčil dne 24. februarja t. l. ostuden napad na poslanca Stanovnika. V tej tiskovni pravdi se je izvršila hišna preiskava v uredništvu »Kmetijskega lista« in v Delniški tiskarni, a je ostala brezuspešna in se ni mogel pisec zaslediti. Odgovorni urednik se je pri razpravi zagovarjal, da članka pred objavo ni čital, zato je bil od okrajnega sodnika kaznovan radi prestopka zanemarjanja uredniške paznosti na 100 K globe, kazenske stroške in priobčilo sodbe v »Kmetijskem listu«. To je že drug slučaj, da je v zadevi poslanca Stanovnika proti »Kmetijskemu listu« okrajno sodišče v Ljubljani obsodilo nesramne osebne napade tega lista.

d Sokolski duh. V Ljubljani se dela na trgu Tabor sokolsko telovadišče. V ta namen hodijo ob nedeljah in praznikih delat tudi ljubljanski gospodje Sokoli, ki dopoldan delajo, popoldan pa se porazgube najbrž po raznih okoliških gostilnah. Tretje božje zapovedi Sokoli ne poznajo. Živela sokolska vzgoja, ki jo hočejo vpeljati po naših šolah!

d Liberalni zadržniki. V Ljubljani so si uradniki ustanovili lastno zadrugo, da bi ceneje dobivali blago. Liberalci so zadrugo vodili, in ker vsak liberalec, ki je zvest načelom svoje stranke, mora vse voditi v smeri proti lastnemu žepu, so se tudi pri »Samopomoči« držali tega načela. Primanjkljaj znaša dober milijon, ki ga bo menda plačala država — to se pravi po domače: kmetje.

d Ponarejen 1000 dinarski bankovec so dobili v neki ljubljanski banki. Pazite pri sprejemanju 1000 dinarskih bankovcev.

d Brezovica pri Ljubljani. Viško orlovsko okrožje priredi v nedeljo dne 29. maja t. l. popoldne javno telovadbo na Brezovici. Vabimo tem potom prijatelje orlovske organizacije, da s svojo navzočnostjo omogočijo številno udeležbo.

d Telovadni odsek »Orel« pri sv. Gregorju priredi v nedeljo, dne 29. maja orlovsko akademijo. Začetek ob 8. uri popoldne. Spored je bogat. Vabljeni so vsi prijatelji naše mladine.

d Zverinski oče. V Stranjah pri Kamniku je čevljar Stirn s sekiro presekal hrbet svoji hčeri in truplo vrgel v klet. Vzrok pijača, domači prepiri in zakonolomstvo. Po svobodomiselnem receptu!

d Samostojni agitator ubijavec. Zadnje nedelje je v nezbiški občini pri Sv. Emi na Stajerskem samostojni agitator Valentin Hercl udaril z vozno ročico nekega čevljarja tako močno po glavi, da je ostal na mestu mrtev. Pokojni je bil doma iz Sv.

Križa pri Rog. Slatini in zapuška ženo in pet nepreskrbljenih otrok. Ubijalca so zaprli.

d Smrtna nesreča v gozdu. Dne 18. t. n. je delal v gozdu 60 letni Josip Šubelj iz Glinc pri St. Vidu nad Ljubljano. Med delom mu je padla smreka čez život. Reveža so prepeljali v bolnišnico, v kateri je pa 19. t. m. umrl.

d Smrtna nesreča na železnici. Premikač Pungercar Ivan je pri premikanju vozov prišel pod kolo, ki mu je odtrgalo desno nogo. V bolnici, kamor so ga pripeljali, je umrl.

d Smrtna nesreča. Iz Sv. Križa pri Kostanjevici se nam poroča: Dne 27. aprila t. l. so se vozili trije naši župljani v malem čolnu iz Cerkelj na to stran. Voda, ki je bila zelo narasla, jih je zanesla. En mož in neka žena sta se rešila z veliko

težavo, a Janez Oštir iz Zgorenje Pirašice pa je planil v vodo, da bi se rešil, pa je utonil. Ravno čez 14 dni so ga dobili pri Malencah. Voda ga je zanesla pod mlinsko kolo, ki je truplo močno razbilo. Ponesrečenca, ki zapuška ženo z otroci, so v petek, dne 13. t. m. pokopali v Bušehi vasi.

d Roparski napad. Ko se je 18. t. m. vračal posestnik Anton Brema iz Ljubljane proti St. Vidu, se mu je pridružil neznanec, ki ga je na potu ob železnici napadel in odnesel 15.000 kron.

d Zrebec ukraden. Jak. Poklukarju iz Žej pri Podbrezjah je bil v noči od 19. na 20. maja iz hleva z vso opremo ukraden rdeč žrebec z belo liso na glavi. Ker vozi gramoz na državno cesto, je daleč naokrog poznan. Prosi se, ako kateri kaj ve, da sporoči. Dobi nagrado.

d Kdo izmed vrnivših se vojnih ujetnikov iz Rusije bi vedel kaj povedati o Antonu Porenta, ki je služil pri 27 dom. p. v. in se poročil 28. junija 1916. Naj blažovolji naznani proti povrnitvi stroškov Heleni Porenta, Štepania vas št. 47 pri Ljubljani.

Gospodarski obzornik.

Žitni trg.

Položaj je pri nas neizpremenjen. Cena pšenici je postala nestalna, ker se je mlini vsled slabe prodaje moke ne upajo kupovati. Cena koruzi je neizpremenjena, okoli 400 K za 100 kg. Zadnje dni se jo je menda nekaj prodalo na nemški račun. Cena ovsu je nespremenjena, ker se ga za domačo rabo precej rabi. Vsled povišanja vrednosti naše krone je izvoz popolnoma nemogoč in vse kaže, da bo kupčija z žitom do nove žetve popolnoma zastala. Iz prekomorskih dežel prihajajo poročila, da bo letošnja žetev izvrstna. Z ozirom na novo dobro letino cene žitu povsodi padajo, tako da so n. pr. v Čikagu v Ameriki cene za pšenico iste kot pa v l. 1912. Kako bo pri nas izgledalo po novi žetvi, ako ne bodo cene znatno padle, tega ne ve nobeden. Kakor poročajo, ponujajo pri nas veleposesniki pšenico, dobavljeno v juliju od nove žetve, po 9 K 1 kg ter pravijo, da jih pridelovanje toliko stane.

Gospodarski in tržni pregled.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	17. maja		20. maja		23. maja	
	K	v	K	v	K	v
ameriški dolar	121	—	119	50	119	50
avstrijska krona	—	22	—	—	—	22
češkoslovaška krona	1	92	—	—	—	—
angleški funt	—	—	—	—	—	—
francoski frank	11	15	9	04	—	—
italijanska lira	6	75	6	70	6	75
bolgarski lev	—	—	2	46	—	—
carski rubel	—	—	—	56	—	60
grška drahma	—	—	—	—	—	—
nemška marka	—	—	2	14	2	15
rumunski lej	—	—	2	23	2	16
švicarski frank	—	—	—	—	—	—
poljska marka	—	—	—	—	—	—
mažarska krona	—	—	—	—	—	—

g Kaj bo z 20% odbitka povodom kolokovanja bankovcev? Narodni poslanec A. Sušnik je 12. maja t. l. vložil na g. finančnega ministra vprašanje, v katerem vpraša ministra, kaj je z 20% odbitkom, odtegnjenim povodom markiranja kron, ki ga je vlada obljubila izplačati, ali se obrestuje

od dneva, ko je bil odtegnjen, ali hoče vlada izplačati priznanice od zadržanih 20% vsem prizadetim in kdaj namerava g. minister izplačati bone.

g Državno posojilo dveh milijard namerava razpisati finančni minister. Obrestovalo se bo po 7%. Če ne bo dovolj podpisovanja, bo kakor poročajo hrvatski listi — država prisilila podpisovanje.

g Notranje državno posojilo namerava razpisati naša država. Vlada upa, da bo to posojilo imelo uspeh, če se bodo zlasti »Prečani« (to so Hrvatje in Slovenci) obilno udeležili podpisovanja. Mi opozarjamo vlado na to, da je vsako posojilo, privatno ali javno, predvsem odvisno od zaupanja, ki ga uživa tisti, ki jemlje na posodo. In v tem oziru bo morala vlada veliko, veliko popravljati, če si bo hotela priboriti pri »Prečanih« tisto zaupanje, ki je za uspeh posojila potrebno. Dosedaj so se godile v tem oziru usodepolne napake. Naštetimo: zamenjava 1 : 4; 20 odstotni odbitek, ki ga je država obljubila povrniti, pa ga še ni; vojna posojila, katera so že po vseh državah urejena, le pri nas še ne in ljudstvo na povračilo nič več ne veruje; razveljavljanje avstrijskega drobiža. Vse te nesrečne odredbe poleg tega pa usiljevanje centralizma je zaupanje ljudstva v vlado, ki razpisuje posojilo, močno omajalo. In kakor želimo, da bi imela država velik uspeh z notranjim posojilom, ker gre tudi za to, da pokažemo državno moč na zunaj, tako se bojimo, da vlada ne bo imela volje pravočasno popraviti te napake, kar pa na uspeh posojila ne bo dobro vplivalo.

g Naknadno žigovanje vojnih posojil, ki iz kateregakoli vzroka niso bile svoj čas žigosane, se bo naknadno vršilo do 31. maja t. l. Tozadevne prošnje, v katerih je navesti vzrok, vsled katerega niso bila poprej žigosana, je odposlati do 31. maja t. l. delegaciji za finance v Ljubljani. Prošnje je kolkovati s kolkom po dva dinarja. Prošnje se mora priložiti tudi dotična obligacija vojnega posojila ter en kolek za 5 dinarjev.

g Devetnajst milijard dinarjev dobi naša država za vojno odškodnino, vsaj tako

poročajo belgrajski listi. Kdo nam bo ta velikanski znesek plačal, čemu se bo uporabil, kdo ga bo dobil, na katerem ozemlju se bo delil, o vsem tem mi navadni ljudje ničesar ne vemo. Pa morebiti tega ogromnega zneska vlada vendar ne bo uporabila za razne kravje kupčije?

g Zvišanje vrednosti naše krone v Švici. Iz Curiha v Švici poročajo, da je poskočila vrednost naše krone in sicer 100K od 4.17 franka na 4.45 franka.

g Evropejski denar. Dne 1. januarja t. l. je bilo v Evropi v prometu okoli 273 milijard papirnatega denarja in sicer ga je imela Nemčija 86 milijard, Avstro-Ogrska (na bivšem ozemlju monarhije) 81 milijard, Francija 37 milijard, Italija 19 milijard, Rumunija 6 milijard, Anglija 5 milijard itd. V istem času je bilo v prometu zlatega denarja za 18 milijard, od katerega odpade 5 in pol milijarde na Francosko. Rusija tukaj ni všteta.

CENE.

g Ljubljanski trg. Cene mesu so nespremenjene. Vreme zelo vpliva na meso, ki se rado kvari. Jajca 1 K 80 do 2 K, mleka po 6 K je na trgu dovolj. Zelenjave je na trgu veliko. Sadje ni najboljše kakovosti, cene pa so mu visoke. Češnje so po 32 kron kilogram. Južnega sadja primanjkuje. Povpraševanje po sadju je veliko. Pomaranče stanejo 4 do 8 K kos, čebula kg 12 do 16 K. Pojavili so se grah, redkviča in šparglji.

g Na mariborskem semnju so bile nastopne cene za 1 kg žive teže: Plemenske svinje 28 do 30 kron, polpitane svinje 30 do 32 K, mladi prešički 6 do 8 tednov stari komad 240 do 380 K, jesenski prešički komad 550 do 950 K.

g Živina in meso v Zagrebu za kg žive teže: Voli 18 do 24 K, krave 11 do 16 K teleta 15 do 18 K, svinje 27 do 34 K. — Meso: Telečje 24 do 28 K, goveje 20 do 32 K, svinjsko 32 do 44 K, slanina 40 do 44 K, salo 44 do 46 K, mast 50 K.

g Poljski pridelki. Iz Novega Sada poročajo: Nemčija se je zopet začela zanimati za našo koruzo. Za druge vrste pridelkov ni povpraševanja. Trgovina bo mogoče oživela, vendar se zaradi konkurence ameriškega in rumunskega blaga ne more še nič točnega poročati. Pogoji za bodočo žetev so dobri. Pšenica 970 do 1000 K, rž 800 do 820 K, ječmen 520 do 540 K, koruza 380 do 400 K, moka 0 1480 K. — Iz Sombora poročajo: V gornji Vojvodini se je dež zakasnil, poleg tega pa so naredile še miši veliko škode. Stanje koruze bi bilo še nekako ugodno, vendar so se tudi pri njej pokazale posledice poljskih miši. Največjo škodo vsled dežja je trpel oves. Posejana pšenica je zaostala za lansko letino za eno tretjino. Pšenica se prodaja po 980 do 990 K, koruza 390 do 400 K, oves 410 do 420 K. Večji mlini nameravajo delo opustiti, ker se pri današnjih cenah pšenice mletje ne izplača.

g Vinska trgovina se začenja zopet oživljevati. Krčmarji in trgovci so izpraznili svoje kleti in ker je še do trgatve daleč in so vinske zaloge že precej pičle, skušajo zopet z nakupom blaga napolniti prazne kleti. Strokovnjaki sodijo, da bo do konca junija ves lanski pridelok izčrpan. Tudi

starejši letniki, čeravno bolj kisli, bodo prišli še prav v poletni vročini. Vinske cene so stalne, za boljša vina celo rastejo. Za vinski letnik 1920 se plačujejo lepe cene. Tako je kupil prejšnji teden neki mariborski trgovec 40 polovnjakov Jeruzalemčana po 28 do 30 K, letnik 1919 po 20 do 22 K, letnik 1918 po 15 do 18 K.

g Cena masti je na Angleškem znatno padla. Slanina in jajca so pa cenejša kot pred vojsko.

g Eden izmed vzrokov druginje. Ameriški zidarji so dobivali l. 1909 na uro nad pel dolarja (55 centov), a vzdali so dnevno 1200 opek. Leta 1916 so dobivali po 65 centov, vzdali pa so dnevno 900 opek; l. 1918 so dobivali po 80 centov na uro, pa so vzdali 614, preteklo leto so dobivali po 100 centov (1 dolar) na uro, pa so vzdali 587 opek. Plača se jim je torej podvojila, delo pa se zmanjšalo za več kot polovico. Toda tako ni samo v Ameriki, ampak je tudi drugod.

ZIVINA.

g Izvoz živine iz Nemčije. Okoli 1. junija se prične izvoz živine iz Nemčije v našo državo. Poljedelsko ministrstvo je določilo v naši državi več postaj, kjer bodo krmili živino. Zanimivo bi bilo vseeno vedeti, kdo bo to živino prejel in če ne bo prišla v roke raznim verižnikom.

g Ovce za vojno odškodnino. Komisija za sprejemanje živine od Bolgarske je dne 14. t. m. v Zaječaru sprejela od Bolgarske na račun vojne odškodnine 1500 ovac. Ovce so prodali dne 21. t. m. na javni dražbi. Z izkupičkom se ustanovi sklad za izplačilo živine, ki so jo lastniki izgubili v vojni leta 1912.

PROMET.

g Regulacija Pesnice. Iz Ptuja poročajo: Regulirani del Pesnice je popravljen in so nasadili vrbovje. Kakor bo državni proračun odobren, se bodo pričela nadaljnja nova dela.

g Na progah Maribor-Celovec in Radljona—Ljutomer se obnovi železniški promet s 1. junijem.

IAZNO.

g Občni zbor »Zadružne zveze« se je vršil dne 19. t. m. v Ljubljani. Iz poročila ravnateljstva posnemamo sledeče. Dobro so uspevale denarne zadruge, ki so zbrale koncem leta 1920 v Zadružni zvezi 162 milijonov kron. Danes ima vložnega denarja Zadružna zveza nad 200 milijonov kron. V preteklem letu sta se ustanovili 2 lesni zadrugi, 7 živinorejskih in mlekarskih zadrug je likvidiralo. Število članic je znašalo l. 1919. 492, l. 1920. jih je odpadlo 21, pristopilo pa 66, tako da šteje koncem l. 1920 537 zadrug, koncem l. 1920 je znašalo stanje deležev 365 tisoč 200 kron, ves promet pa 462 milijonov 700 tisoč 789 kron 12 vin. »Zadružni zvezi« želimo v novem poslovnem letu še večjih uspehov.

g Puškarska obrt v Sloveniji. Vsled za Jugoslavijo nesrečnega koroškega plebiscita, so bili prisiljeni slovenski puškariji v Borovljah (Ferlach) se izseliti in prenesti svojo puškarsko obrt v drug kraj — v Jugoslavijo. Kot svoje novo bivališče in industrijsko središče so si izbrali mesto Kranj in se združili v zadrugo pod tvrdko Puškarna v Kranju. Ker je nabavila Puškarna nove najmoderneje stroje, bo izdelovala lovske puške po borovljskih in najmodernejših svetovnih vzorcih. Izvršuje vse v puškarsko obrt spadajoča popravila kakor tudi predelave sistemov pušk. V za-

logi ima vsakovrstno orožje, revolverje, pištole, municijo vseh vrst in vse druge lovske potrebščine. V Kranju se ustanovi državna strokovna puškarska šola in državna preizkuševalnica pušk.

g Državno puškarsko šolo otvorijo v jeseni v Kranju, kateri da mestna občina primerne prostore na razpolago. Strokovni učitelji, ki so prišli iz Borovelj tamošnje puškarske šole, so sedaj v Ljubljani, kjer izdelujejo modele za puške. Nadalje se uredi tudi preizkuševalnica (strelišče za orožje). Ta šola bo edina te vrste v celi naši državi.

g Vzorčni vlak na Balkan. Balkanske države so za čehoslovaško industrijo najnaravnejši trg. Ravnateljstvo Praških vzorčnih veletrgov je sestavilo vsled tega posebni vzorčni vlak, obstoječ iz približno 30 vzorčnih vagonov, v katerih bo razstavljeno večji del vse, kar Jugoslavija od inozemskih izdelkov potrebuje. Vzročni vlak se bo ustavljal v vseh večjih mestih Jugoslavije in sosednjih držav, kjer bo ostajal toliko časa, da si bodo zainteresenti lahko blago popolnoma ogledali in oddali ev. tudi svoja naročila. Potovanje bo trajalo najmanj 6 tednov in bo vlak stal tudi v Ljubljani, Jasy, Galac, Bukarešt, preko Donave v Raščuk, Varno, Šumen, Plevno, Zofijo, Plovdiv, in dalje v Niš, Skoplje, Belgrad, Novi Sad, Zagreb, Ljubljano in čez Maribor nazaj na Češko. Vzorčni vlak bo vseboval vzorce blaga, ki so na Balkanu najbolj potrebujejo, t. j. gospodarske stroje, gospodarska orodja, lokomotive, vagonne, železarske izdelke vsake vrste, porcelan, steklo, steklene izdelke, čevlje, mineralna olja, lanene in tekstilne izdelke, gume itd.

g Melioracije. Na to besedo smo bili vajeni pred vojsko. Vse se je zboljševalo: Hlevi in svinjaki, gospodarska poslopja in živina, pašniki, njive, travniki, znižavali so se klanci, regulirale reke, jezili hudaurniki itd. Med vojsko se je večkrat pisalo, kaj bi bili lahko vse napravili z denarjem, ki ga je požrla vojska; lahko bi bili ne le regulirali, ampak celo preobokali vse reke in asfaltrirali vse ceste. Na melioracije sedaj dolgo ne bo mogoče misliti, ker ne bo denarja in je delo predrago. Pa tudi vse melioracije (izboljševanje) ne zaslužijo tega imena. Najbližji zgled za to je regulacija Save, ki se je izvršila pred kakimi 20 leti. Res je, da je deroča Sava ob povodnji od Šmarne gore do Zaloga delala veliko škodo, ker je odnašala njive in travnike in da je bilo treba strugo regulirati s tem, da se je na obeh straneh napravil kamenit nasip. Sava se je večinoma ukrotila, a kaže se druga nevarnost in škoda, ki ne bo dosti manjša od prejšnje. Zakaj? Na prvi pogled se vidi, da so veččaki Savo preveč stisnili. Pred regulacijo je bila savska struga pri črnuškem mostu široka 180 m, regulirana struga je široka le kakih 30 m, torej samo šesti del prejšnje. Kakor je bila preje preširoka, tako je sedaj preozka. Ob nalivih pridrve silne množine vode; kar se ne morejo razliti na široko, poiščejo si prostor v globočino. In res, tekem nekaj let je Sava predrla in odnesla debelo plast škrličevja in koplje vedno globlje. Površina Save je 5—6 m nižja, kakor je bila pred regulacijo. Posledice so se pokazale kmalu. Vod-

njaki v bližini Save so se posušili, ker se je talna voda ponižala. S tem je pa odvezta tudi rastlinstvu potrebna vlaga, zlasti ker je svet na obeh straneh Save peščen. Zato so njive posebno pa travniki daleč od bregov veliko slabši, kot pa so bili pred regulacijo. Studenci so tudi opešali ali docela izginjili. Če pojde tako dalje, bodo posledice te regulacije v 50 letih naravnost opustošile vse rastlinstvo ob Savi. Pred leti se je v mestnem svetu ljubljanskem sprožila misel, da bi bilo treba v savski strugi zgraditi jezove, ki bi dvigali površino vode. Vodna sila bi mestu lahko izborno služila. Nekaj pa pač treba ukreniti. Kako bi bil pa reguliral Savo neveščak? Najbržje tako, da bi bil zgradil tamkaj, kjer je trgala, gotovo pa bi bil pustil vsaj polovico prejšnje struge in taka regulacija bi bila mnogo cenejša in za rastlinstvo neprimerno boljša.

g Letošnji pridelek sliv v Srbiji obeta biti obilen. Kmetje morajo že sedaj podpirati veje. Če ne bo kake posebne nesreče, bo letošnji pridelek sliv izredno bogat.

g »Slovenski sadjar«. Razumen kmet si svoje dohodke prav izdatno pomnoži z imnim sadjarstvom. Na žalost pa moramo povedati, da se veliko število naših kmetov še vse premalo briga za sadjarstvo. Pomnožitev sadnih dreves, pravilno oskrbovanje istih, primerno spravlanje in shranjevanje sadja, naprava dobrejša sadijca, vse to se le preveč pušča v nemar. Koliko več bi nam vrlo sadje, ko bi se v tem oziru krenilo na bolje! Da bi se torej povzdignilo naše sadjarstvo in se tako pripravili nam, še boli pa našim potomcem večji dohodki, v ta namen se ie pred kratkim ustanovilo Sadijarsko društvo za Slovenijo. To društvo izdaje jako poučen list »Slovenski sadjar«, ki je pač vreden, da si ga naroči tudi vsak kmetijski sadjar. Ako plačaš društveno članarino v znesku po 40 K, katero sprejema sadijarski nadzornik F. Goričan v Celju, ie poravnana tudi članarina za ta list, katerega našim kmetijskim sadijariem prav živo priporočamo.

g Gospodarsko stanje na Francoskem se ne zboljšuje. Število brezposelnih raste. V Parizu in okolici je nad 900 tisoč brezposelnih delavcev. Francoska vlada je prisilila tovarnarje, da izplačujejo del dnin delavcem, kar pa tovarne ne bodo mogle dalj časa vzdržati. Nadalje je vlada prisilila mesarje, da znižajo cene mesu za 30 odstotkov, pa tudi drugi trgovci z živežem so morali znatno znižati cene. S tem se misli pomagati ubožnejšemu delu prebivalstva. Izvoza blaga iz Francije ni skoro nobenega.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje! Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franciškansko cerkvijo)
obrestaje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1920 nad 60 milijonov kron vlog in nad K 1.100.000 rezervnih zakladov. Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteka v tekočem računu.

Dobre knjige.

Slava presv. Evarhisti. V drugem natisu so izšle obhajilne pesmi, zbrane in urejene po Anton Premrlu. Pri nas obhajilnih pesmi zelo manjka, zato je drugi natis le lepe zbirke, ki obsega 75 pesmic, lažjih in težjih, zalo dobrodošla. Cena partituri 60 K, posameznim glasovom 15 K.

Svetniške in prazniške pesmi od p. H. Sattnerja so izšle v Jugoslav. knjigarni. Stanje 20 K. Obsegajo pesmi: Sv. Jožef, Vnebohod, Sv. Vid, Mar. vnebovzetje, Angeli varuhi, Vsi sveti. P. H. Sattnerja nam ni treba posebej priporočati. Njegove dosedanje pesmi, ki se glase v obilnem številu z vseh slovenskih korov, so nam porok, da bodo te skladbe dosegle popoln uspeh.

Reformni pokret v Hrvatskoj. Knjižica na 24 straneh opisuje gibanje tistih hrvatskih duhovnikov za narodno Cerkev. Stane 20 K. Naroča se pri Hrv. katol. Savezu v Zagrebu.

Kruh življenja. Štirideset različnih obhajilnih molitev, primernih svetim časom cerkvenega leta. Molitvenik, priporočen po evarhističnih kongresih. Priredil Andr. Zupanc. Cena lepo vezanemu izvodu z rdečo obrezo 26 kron. Dobi se v Jugosl. knjigarni v Ljubljani. Knjižica je izredno porabna, praktično razporedjena, obsega okoli 40 priprav za sv. obhajilo, ki so vzete deloma iz sv. pisma, deloma iz del cerkvenih učencov in sv. očetov. Poleg tega je mnogo priprav prirejenih za razne prilike, praznike, nedelje v cerkvenem letu, godove svetnikov itd., pridejane so tudi skupne molitve. Primeren bi bil zlasti za udeležbo v evarhistične odseke Marijinih družb.

Parni kotel. Ing Guido Gulič, kr. preizkuševalni komisar za parne kotle. Kakor pravi pisatelj, je namenjena kurjačem, posestnikom parnih kotlov in delovodjem. Služila bo pa tudi pri šolskem pouku, posebno obiskovalcem tehnične srednje šole bo dobro došla in jim bo lažjalo praktično proučevanje parnega kotla. — Knjižica je pisana poljudno, pa vendar temeljito in vpoštevata tudi najmodernejše pridobitve na tem polju in ni nobenega dvoma, da bo imela širok krog odjemalcev. Knjižica je izšla kot prvi zvezek znanstvene knjižnice, ki bo izhajala v zalogi Jugoslovanske knjigarni v Ljubljani. Knjižica je opremljena z mnogimi slikami in velja vezana 40 K.

Nemščina brez učitelja. Priredil Pavel Novak. I. del: Nemška slovnica za samouke, cena 7 K, vez. 10 K; II. del: Slovensko-nemški razgovori, cena 7 K. — Ker imamo še vedno več ali manj stika z našimi sosedi-Nemci, je znanje tega jezika za nas potrebno. Pričujoča knjižica je sestavljena za samouka. Če imaš pa resno voljo in nekoliko nadarjenosti, se boš iz te priročne knjižice v kratkem času brez učitelja naučil nemščine.

Slike najboljših zlatih hrusk, primernih za naše kraje, se dobijo v zalogi Jugoslovanske knjigarni v Ljubljani in sicer je na razpolago pet fino izdelanih tabel skupaj nalepljenih v ovitku. Te slike so kras za vsako verando ali predsobo in naj si jih nabavi vsak napreden sadjerejec. Izvrstno bodo služile za učilo v vsaki šoli, ker se razprostrte lahko razobesijo v učilnicah. Cena za vseh pet tabel v ovitku znaša 20 K.

Napoleon I.

(Konec.)

8. Boji z Avstrijo, Prusijo in Rusijo.

Leta 1805. so sklenile avstrijska, pruska, angleška in švedska država koalicijo (zvezo) zoper Francoze z namenom, da se evropski mir ohrani.

Napoleon je čudovito hitro zbral svojo vojsko, premagal Avstrijce pri Ulmu in Slavkovem na Moravskem in sklenil mir v

Požunu. Leta 1806. je ustanovil z nemškimi knezi, da bi jih ločil od Avstrije in Prusije, rensko zvezo. Cesar Franc je zato odložil naslov nemškega cesarja, naslov avstrijskega cesarja si je privzel že leta 1804. Napoleon je nato premagal osamljene Pruse pri Jeni in Auerstädu (1806) in Ruse pri Friedlandu (1807); z obema nasprotnikoma pa je sklenil mir v Tilsitu.

Leta 1809. se je pričela nova vojna z Avstrijo. Napoleon je bil tu prvič premagan od nadvojvoda Karla (Aspern, Esslingen), a ga je kmalu nato premagal pri Wagramu. Na Dunaju je bil sklenjen mir. Napoleon je ustanovil ilirsko provincijo z Marmontom na čelu. Tako je postala večina Slovencev podložna Napoleonu za štiri leta (1809—1813).

Na Španskem Francozi niso imeli sreče; vse prebivalstvo se jih je uprlo. Najhujši udarec pa je zadel Napoleona na Ruskem. Napoleon je tudi od ruskega carja zahteval kontinentalno zaporo, t. j. Rusi naj prepovedo Agležem vsak uvoz v Rusijo. Car se ni uklonil. Napoleon mu je radi tega napovedal boj. Avstrija je morala dati Francozom 30.000 mož, Prusija 20.000, druge je Napoleon drugje nabral. Njegove čete so štejele nad pol milijona vojakov. Ruski general Kutuzov se je Napoleonu umikal, vendar so bili Rusi pri Borodinu premagani. Sredi septembra je prišel Napoleon v Moskvo, ki jo je Rostopšin zapalil, da bi Francozi ničesar ne dobili. Pet tednov so Francozi tu bivali med razvalinami, potem so se vrnili. Kutuzov in kozaki so jih neprenehoma napadali. K tem nezgodam se je pridružil še strašen mraz, ki je 6. novembra nastopil. Pri reki Berezi ni padlo pred ruskimi napadi in vsled mraza nešteto Francozov in zaveznikov. Armada se je tu razšla in je v divjem begu hitela proti zahodu. Napoleon sam se je 4. decembra 1812 ločil od svoje armade in drvil v Pariz.

9. Napoleon premagan pri Lipskem in odstavljen.

Leta 1813. je Prusija napovedala Napoleonu vojsko; 12. avgusta se ji je pridružila še Avstrija. Francozi so se celo leto vojevali, nazadnje pa je bil Napoleon v tridnevni bitki pri Lipskem (1813, 16.—18. oktobra) popolnoma poražen. Glavni poveljnik združene avstrijske, ruske in pruske armade je bil knez Schwarzenberg, načrt za vojsko pa je izdelal znani vojskovodja Radetzky. Napoleon se je začel umikati, zavezniki so ga podili pred seboj in se spuščali z njim v manjše bitke, dokler niso 31. marca 1814 vkorakali v Pariz. Napoleona so odstavili in ga poslali na otok Elba. Leto pozneje pa je Napoleon z otoka ušel, stopil na suho v Cannesu na Francoskem, si nabral vojsko, vzel Grenoble in prišel v Pariz. Nestalnost ljudskega mnenja potrjujejo tedanji časniki. Pisali so: Korkizanec je 26. februarja 1815 zapustil Elbo. — Nekaj dni pozneje: Napoleon je stopil na kopno v Cannesu. — 4. marca: General Bonaparte se je polastil mesta Grenobla. — 19. marca: Včeraj so cesarja v Fontainbleau navdušeno sprejeli. — Njegovo Veličanstvo se jutri v Parizu pričakuje.

10. Napoleon drugič cesar. Na Sv. Heleni. Smrt.

Napoleon je sedaj vladal kot cesar le sto dni. Pri Waterloo so ga namreč Angleži (Wellington) in Prusi (Blücher) 18. junija 1815 porazili. Štiri dni pozneje se je odpovedal prestolu in hotel ubežati v Ameriko, pa so ga Angleži ujeli in poslali na otok Sv. Helene v Atlantskem oceanu, kjer je še šest let živel in 5. maja 1821 umrl za želodčnim rakom. Šele leta 1840. so njegovo truplo prepeljali v Pariz, kjer počiva v porfirnem grobu pod kupolo invalidskega doma.

11. Napoleon in vera.

Morda se ne širi o nobenem človeku toliko pripovedk, kakor o Napoleonu. Mnogo jih utegne biti resničnih, še več pa podtaknjenih ali izmišljenih. Nekaj verodostojnih naj tukaj naštejemo.

Napoleonovi prijatelji so se pri mizi razgovarjali, kateri dan bi bil v njihovem življenju najsrečnejši. Ta je menil, da tisti, ko je postal poročnik, češ, tedaj sem mislil, da sem v nebesih; drugi, ko je bil povišan v generala; tretji, ko se je oženil; četrti, ko je dobil visok red. Vprašali so tudi Napoleona in sodili, da bo njemu pač težko izbrati enega izmed mnogih presrečnih dni. Napoleon pa hitro odgovori: »Izbira je prav lahka. Najsrečnejši dan v mojem življenju je dan prvega sv. obhajila.«

»Čudno, prečudno je,« je dejal Napoleon, »da si človek tako težko pridobi prijatelja, ki bi mu bil iz srca zvest. Ko pa preiščujem o Kristusu, vidim, da so ga učenci iz vsega srca ljubili in da so tudi drugi poznejši verniki goreli ljubezni do Zveličarja in da so celo radi darovali svoje življenje zanj. To je le zato mogoče, ker je bil Bog.«

Ko je bil Napoleon že na otoku Sv. Helene, se je sprehajal po vrtu. Sreča ga deklica kakih desetih let, hčerka višjega uradnika. »Ali si že bila pri spovedi in sv. obhajilu?« jo vpraša Napoleon. Deklica debelo gleda, naposled pa pove, da tega ne razume. Napoleon pa ji reče: »Deklica, vidiš, nič se ne vé, v kakšne razmere še lahko prideš. Dobro pa je, da ima človek neko oporo in tolažbo v svojem življenju, zato te bom sam učil in pripravljaj za prejem sv. zakramentov.« Naročil je katekizem in deklico učil za prvo spoved in sv. obhajilo. Še v pozni starosti je ta oseba, ki je postala pozneje na Francoskem ugledna gospa, rada pripovedovala, da je bil njen prvi katehet Napoleon.

12. Greh in kazen.

Rek: »Kakor grešiš, se pokoriš« se je redkokdaj tako vresničeval, kakor pri Napoleonu.

Napoleon je vzel papežu Piju VII. svetno državo, zavezniki so vzeli Napoleonu cesarstvo. — V gradu Fontainbleau je imel Napoleon papeža zaprtega in ga je ondi dušno zelo mučil. V istem gradu in v isti sobi se je moral Napoleon (11. aprila 1814) odpovedati kroni. — Ko je Napoleon vzel papežu Piju VII. svetno državo, ga je papež izobčil iz katoliške Cerkve. Napoleon se je posmehujé izrazil: »Papež misli, da bo zato mojim vojakom meč padel iz rok.«

Tri leta pozneje je njegovim vojakom na ruskih poljanah res padel meč iz rok. — Napoleon je imel Pija VII. zaprtega pet let, na otoku Sv. Helene pa je delal Napoleon za to pokoro šest let. — Napoleon je svoj odlok, s katerim je oropal papeža cerkvene države, podpisal v gradu Schönbrunnu pri Dunaju. Pozneje je imenoval svojega sina (roj. 20. marca 1811) Napolegna II. »rimskega kralja«. In ta rimski kralj je umrl v svojem 23. letu za sušico v prav tisti sobi 22. julija 1832. — Ko je prišel Napoleon v Moskvo, je dal v svoji prevzetnosti kovati svetinjo s svojo podobo, na drugi strani pa z bogokletnim napisom: »Nebesa so Tvoja, a zemlja je moja!« To svetinjo je razposlal po svetu raznim velikašem, med temi tudi orenburškemu guvernerju Suvorovu. Ta prečita napis, pokliče gravérja in mu ukaže zapisati na svetinjo: »Hrbet je tvoj, a bič je moj!« Suvorov je tudi mislil na Boga. Poslal je svetinjo Napoleonu nazaj. Kako kmalu se je ta napoved izpolnila! Napoleon se je komaj sam rešil, ko ga je božji bič podil iz Rusije. — Napoleonov rod je z njegovim 23letnim sinom izumrl, papeži pa še vladajo v Rimu in krmarijo cerkveno ladjo mimo skal. Ali ni Kristus dejal: Peklenska vrata je ne bodo zmagala! V. S.

Listek.

Bog se ne pusti zasramovati

Povest.

(Dalje.)

Naprej ni mogel več govoriti, zakaj že sem klečal na njem, odtrgal od njegove obleke kos sukna, pritisnil na grlo, da je široko zajajal, in sem mu potisnil sukno v usta. Medtem je že priskočil Hamerdul z daljšim trakom, s katerim sem mu pritržil sukno, da ga ni mogel vreči iz ust. Sedaj smo bili varni pred njegovimi kletvinami in prisegami.

Grši od živali. Izvržek človeštva. Kaj naj storimo z njim? Ali naj ga spustimo kot divjo zver med poštene ljudi? Ne in stokrat ne! Ali naj ga izročimo Pautom, da ga kaznujejo za njegov zločin po svojih postavah? Da, to zasluži!

Vineton je položil roko na mojo ramo in je rekel, kot bibral moje misli:

»Na se moj brat ne vznemirja. Če mu je hudo, kaznovati tak izvržek človeštva, potem bo Vineton sam njegov sodnik. Olda Kursing-Dria bomo izročili Pautom. Rekel sem. Hovgh!«

»Ali misliš, da sem strahopeten?«

»Ne, ampak preusmiljen!«

»Da, ta človek se mi smili, a ne njegovo telo, temveč njegova duša. Ali naj gre iz tega sveta v večno pogubo in naj zanj ne bo mogoče, da obrne vsaj en skesan pogled proti nebu?«

»Kaj premišljuješ o tem? Ali je to v tvoji moči? Samo eden je, ki more to dati, veliki Bog. Ti si me sam učil, da moramo zaupati nanj. Ali sedaj sam ne zaupaš več? Telesno življenje tega moža bo sojeno po naših postavah, njegovo dušo pa bo sodil Bog. Ta mož ni več naš tovariš, temveč ujetnik, ki ga bomo izročili Pautom, nad katerimi se je pregrešil. Zato sedaj ne sme več slišati, kar bomo o njem govorili.«

Nato je nekoliko pomolčal in potem nadaljeval:

»Vineton vam bo sedaj povedal, na kakšen način bo mogoče ujetnike osvoboditi. Hamerdul in Holbers poznata mesto kjer sedaj

taborijo Pauti, potem jima je tudi znan polotok, ki je le z zelo ozko stezo zvezan z bregom. Na ta polotok so zvelikli ujetnike, kjer jih veliko lažje stražijo in jim je veliko težje ubežati.«

»Poznam ta polotok,« je pritržil Hamerdul »Okrog in okrog je ves v grmičevju.«

»In ravno to nam bo zelo prav prišlo pri osvoboditvi ujetnikov. Stražil jih bo najbrže en sam vojniki, ker tolikšna straža zadostuje. In če bi bili Pauti toliko previdni, da bi postavili dve ali tri straže, potem nas to tudi ne bo oviralo.«

»Dobro; prepričan sem, da bomo tudi tri straže ali tudi več lahko s pota spravili. Tudi jermenje bomo hitro na ujetnikih porezali; toda kaj pa potem? Na bregu je več kot 250 Indijancev, skozi katere se nam je nemožne preplaziti.«

»To tudi ni potrebno, ker se bomo umaknili čez vodo na brodu, ki si ga moramo še narediti.«

»A, brod! tabo moral biti precej velik, če bomo hoteli vsi z ujetniki vred na brod. To je pa nevarno, ker nas bodo Indijanci gotovo zapazili, čeprav je precej temno, ker je nocoj ravno mlaj. Ali se tebi ne zdi tako, stari Holbers?«

»Če misliš, da je nocoj mlaj, imaš prav,« se je glasil odgovor; »toda Vineton bo že vedel, kaj hoče.«

»Če ve, ali ne ve, je končno vseeno; toda tudi jaz sem prepričan, da ve, kaj bo naredil. Kaj pa vi pravite k temu, Old Šaterhand?«

Ker je bilo vprašanje namenjeno meni, sem odgovoril:

»Zdi se mi, da vem, kaj misli moj rdeči brat. Broda Indijanci ne smejo zapaziti. Toda zapazili ga bodo gotovo, če bodo Pauti ostali ob bregu; zato se mi zdi, da jih hoče Vinetou kam drugam zvabiti.«

»Moj beli brat ima prav,« mi je pritržil Vineton. »Pauti morajo proč. In sicer jih bomo spravili ob brega z ognjem. Zažgali bomo grob, v katerega mislijo pokopati poglavarjevega sina. Če storimo to, bodo tako silno prestrašeni, da bodo vsi hiteli k grobu gasit.«

»Izvrstno! Ta misel je vredna deset tisoč delarjev. Toda grob ne bo gorel, ker je iz kamenja.«

»Saj ne bo kamenje gorelo. Nanosili bomo na grob suhega dračja in trave. Če to začne goreti, bo v taborišču vse pokonci in v tej zmedbi bomo mi oprostili ujetnike in na brodu pobegnili.«

»Toda če grob šele delajo, moramo čakati, da ga dogotove. Pa še potem bo nevarno približati se mu, ker bodo gotovo postavili straže h grobu.«

»Moj brat naj se spomni na indijanski pogrebni običaj. Kakor hitro bo grob dogotovljen, bodo prinesli tja truplo poglavarjevega sina in nihče drug ne ostane tam razen očeta; morajo ga pustiti samega, da prepoje vse pesmi, ki jih sme slišati samo duša umorjenčeva. Torej bomo imeli opraviti samo z očetom.«

»Ali naj ga mar ubijemo?«

»Ne. Old Šaterhand in Vineton ne ubijata nikdar razen kadar sta v samobranu prisiljena. Old Šaterhand ga bo toliko udaril, da bo zgubil za toliko časa zavest, da mi svoje opravimo. Več se mu ne sme zgoditi. Sedaj pa hitimo, da zgradimo primeren brod, ker mora biti izvršen, preden se zmračí.«

Ker nismo imeli sekir, smo porezali nekaj tankih dreves, kar je sicer naše delo nekoliko zamudilo, toda bilo je zato brez večjega šuma. Debla smo potem s svežimi vejami zvezali in preden sta pretekali dve uri, je bil brod dovršen. Še dvojce krmil in eno veslo, pa smo bili za vsak slučaj pripravljeni.«

Potem smo nabrali dračja in suhe trave in naložili na brod. Potem smo morali skriti svoje konje. Kakor rečeno, smo se nahajali od taborišča ob reki navzgor, in da se nam osvoboditev posreži, smo morali misliti na to, da bo treba z brodom po reki navzdol in sicer na nasprotni breg, da ne bi mogli Pauti, če bi nas zasledovali, tako hitro za nami. Radi tega je bilo potrebno, da konje na primerem kraju skrijemo, pa tudi zvezanega Flečerja.

Spravili smo torej konje na drugi breg, Flečerja smo trdno privezali na sedlo njegovega konja, nato smo pustili Holbersa za stra-

žo pri brodu, vsi drugi pa smo odjezdili ob reki navzdol proti taborišču.

Jezdili smo kar najhitreje in čez pol ure smo bili že v bližini indijanskega tabora. Medtem se je popolnoma zmračilo. V mali ozki dolini, kjer je bilo precej drevja, smo privezali konje, Flečerja zopet položili na tla in ga tako privezali, da ni mogel uiti. Svojo besnost je pokazal s tem, da nam je z nogami dal par krepkih sunkov, preden smo ga zopet popolnoma zvezali. Če ne bi imel zamašenih ušes, bi gotovo imeli priliko slišati celo množico krepkih kletvic.

Potem smo pustili Flečerja in konje v dolini, sami pa smo šli zopet ob reki navzgor do broda. Nato smo se vstopili na brod ter začeli ne ravno preveč varno vožnjo. Jaz sem prevzel zadnje krmilo, Vineton sprednje. Bila je popolna tema, tako da je bilo le zelo dobru in vajenemu očesu mogoče razločevati drevesa na bregu, Hamerdul in Holbers sta sedela sredi broda in se popolnoma zanesla na naju.

Pauti so taborili na levem bregu, zato smo se mi držali desnega brega. Voda je imela precejšen padec, zato smo hitro vozili. Ko se je zdela, da smo vstric taborišča, smo se izkrcali na levem bregu in sicer na takem kraju, kjer smo lahko skrili brod pod vejave, ki je viselo nad vodo.

Najprvo se je odplazil Vineton, da poizve, kaj se godi pri Pautih. Čez dve uri je prišel nazaj in povedal, da je ugoden trenutek za naš načrt; grob gotovo ne bo do polnoči gotov in stoji približno tristo korakov stran od taborišča v gozdu.

Do polnoči smo tiho ležali v grmičevju. Tedaj mi zašepeta Vineton:

»Naj vzame moj brat vžigalno vrvico iz patronske taške.«

Naše delo naj se torej začne. Vsak previdni zapadni lovec nosi seboj klopčič vžigalne vrvice, ker pride večkrat v tak položaj, da jo nujno rabi. Odrezal sem si jo primerno dolg konec in jo vtaknil v žep, da sem jo imel vsak trenutek pripravljeno. Potem smo vzeli vsak en snop dračja in suhe trave, Vineton nas je vodil.

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljše in najceneje.

Sodarskega vajenca sprejme v učeno Franjo Repič, sodarski mojster v Ljubljani Kolesijska ul. 18. Hrana, stanovanje ter parilo prosto.

Sprejemem učenca

Star mora biti 15—16 let. Hrana in stanovanje prosto. Ivan Zgonc, mizarstvo, Cerknica 62.

Dve dekli

Če mogoče hči in mati, ozir. sestri, se takoj sprejmeta v oskrbuštvo Fužine pri Ljubljani. p. D. M. v Polju.

Kupim

zlato — srebro

staro, zlomljeno,

F. Čuden — Ljubljana 22. Prešernova ul. 1.

Suchý & Gabrovšek

Tehnično inštalacijsko podjetje.

Inštalacija kompletnih električnih central, mehanična delavnica in prodaja vsega električnega materijala. —

K R A N J.

Tovarna kem. izdelkov v Hrastniku.

Kristalna soda
Glauberjeva sol kalc. in krist.
Grenka sol, prosta
Pralni prašek
Natrijev in kaljev soliter
Zelena in modra galica
Superfosfat
Kaljeva sol
Prstene barve
Antichlor
Chromkall
Žveplena kislina
Solna kislina
Sulfitrova kislina
Črnila vseh vrst in barv
Štampiljska barva brez olja
Gumi arabikum
„Neosan“ terpentinska krema
za čevlje
Modrilna esenca
Črnilo za usnje.

Naprodaj je:

6 lepih tapet, stolov ter dobro ohranjena zofa in večja zbirka duhovniških knjig. Oglašja se v župnišču v Radomlju pri Kamniku.

Kupim vsako množino pristnega, čistega

brinjevega olja

po najvišjih dnevnih cenah M. Klammer, destilacija eter. olja v Dolenji vasi pri Rakeku, pošta Cerknica, Notranjsko.

Prvovrstna ES-KA KOLESKA

Najfinejše predvojno kvalitno blago.

J. GOREC, Ljubljana
Gospodarska cesta 14.

Za spomlad in poletje

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskanino v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robe za na glavo itd. Opozarjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina z manufakturnim blagom, **LJUBLJANA,** Mestni trg 10.

	Tovarna JOS. REICH Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.	Barva vsakovrstno blago. Kemično čisti obleke. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.	
	PODRUŽNICE: MARIBOR Gosposka ul. 38. NOVO MESTO Glavni trg. KOČEVJE štev. 39.		

MASTIN v krmo, angleški krmilni prašek za živino, po pošti 5 zamotkov po 1/4 kg za 50 kron. Glasom ukaza deželne vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekar-narji, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne zadruga. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek zajutrek za odrasle, daje bolnikom kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje na tisoče zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov po 1/4 kg 100 kron.

GARJE kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftol-mazilo, ki je brez duha in ne maže perila. — 1 lonček za eno osebo po pošti 15 kron pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SHS.

Cosulich-Line

(prej Austro-Amerikana)

Trst - Amerika

prevažna potnike v New-York redno 3 krat v Južno Ameriko po 1 krat mesečno. Poje-nila in prodaja vozni listov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

P. t. Potniki, kateri se želijo voziti z brzo-panikom President Wilson na dan 18. junija v New-York, se sprejmejo še do 10. junija t. l.

Družba „IMPEX“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

kupuje vse vrste

klavno živino
in prašiče
po najvišji ceni.

2. državna razredna loterija

Prvo žrebanje

15. in 16. julija t. l.
5 premij!

100.000 srečk - 50.000 dobitkov
Absolutna sigurnost in državno jamstvo.

V teku pet mesecev izžrebalo se bo

69 milijonov 160.000 kron

brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti:

4 milijone kron, 2 milijona 400.000, 1 milijon 600.000, 800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000, 200.000, 160.000, 120.000, 80.000 itd. itd.

Priporočamo sledeče, še neprodane srečke na izb'ro:

4.233	8.004	12.960	14.477
15.462	18.572	24.669	29.804
34.732	36.470	38.761	44.618
49.501	52.960	58.854	64.982
	67.120	67.147	

Cena srečk za vsako izb'ro:

Cela srečka Dinarjev 48.— all Kron 192.—	Polovica srečke Dinarjev 24.— all Kron 96.—
Četrtnina srečke Dinarjev 12.— all Kron 48.—	Osmina srečke Dinarjev 6.— all Kron 24.—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba. — Naročila iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije.

Mednarodna banka d. d.

(Oddelek razredne loterije.)

Nikolčeva ul. 7. Zagreb Gajeva ul. 8.
Telefon 11-19 in 23-98.

Fotograf gre na deželo.

Na deželo pride fotograf na zahtevo in ne a čuna nobenih potnih stroškov, ako se javi vsaj pet družin v enem kraju, ter izvršuje najlepše slike v najkrajšem času. — Pišite dopisnico z natančnim naslovom na Hugon Hibšer, fotograf, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7. naspr. Križanske cerkve.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja te moja najboljše preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim in hišnim mišim 12 K, za podgane 16 K, za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebno močna tinktura za stenice 15 K, uničevalec moljev 10 in 20 K, prašek proti mrčesu 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri živini 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 in 20 K, prašek proti mravljam 10 in 20 K. Preprodajalcem popust.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Veliko zalogo poljedelskih strojev

iz tvornice Umrath & Komp. ter

— bakrene kotle —

priporoča lastnica po umrlem soprogu

FRANCU HITTI, Ljubljana

Sv. Martina cesta št. 2.

Novovpeljana — trgovina —
K. Pečenko
Ljubljana, Sv. Petra c. 13 (vogal Kolodvor. ul.)

Usnje ter potrebščine.

Cene konkurenčne, postrežba solidna.

TRGOVINA

MARIJA ROGELJ

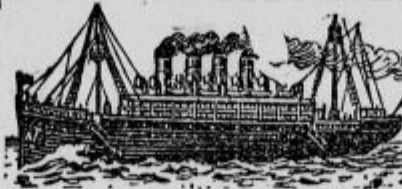
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 38

priporoča svojo bogato zalogo **manufakturnega blaga** na metre, moške in ženske **sralce**, predpasnike, svilene rute, svilo na metre, bato za odeje (koltre), vso opremo za neveste. — Blago dobro, cene nizke!

Prvovrstne PFAFF šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle, olje itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča Igu. Vok, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Prosta prodaja! Vseled opustitve gospodar- skega obrata se proda: 1 brek, 1 kočija, 1 tovorni voz, vozna oprava, 1 slamo- reznica, les za napravo pohištva, soda, čebre, 1 oralo, več panjev in priprave za čebelarstvo. Ogleda se lahko pri Jakliču v Mošvaldu št. 11 pri Kočevju.

Cunard Line

Vozni red brzoparobrodov za Severno Ameriko in Canada.

Cherbourg — New York — Canada.

Spremembe se pridržijo brez posebne objave.

Največji in najhitrejši parobrodi na svetu.

Informacija za potnike:

Legitimacije: Vsak potnik mora imeti predpisani potni list, vidiran od najbližjega ameriškega konzulata (Zagreb, Jozuitski trg 1) dalje od konzulov istih držav, skosi katere se mora potnik voziti do luke ukrcanja. — Do nadaljnjega se morajo vsi potniki II. in III. razreda podvreči 12 dnevni karanteni v luki ukrcanja, vsled tega je potrebno, da se potniki ki potujejo preko Cherburga zglase za oohod pri zastopstvu 15 dni in oni ki potujejo preko Treta pa 14 dni pred odhodom parnika.

*) Parobrod „Saxonia“ vozi do luke Halifax (Kanada).

Natančnejša pojasnila daje:

Zastopstvo Cunard Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Od Cherburga do New Yorka	Parobrod	
četrtak	12. maja	Saxonia *)
sobota	14. "	Aquitania
sobota	21. "	Imperator
sobota	28. "	Mauretania
sobota	4. junija	Aquitania
sobota	18. "	Imperator
četrtak	23. "	Saxonia *)
sobota	25. "	Aquitania

Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4,
priporoča svojo veliko zalogo

usnja in čevlj. potrebščin

na drobno in debelo.

Potrebno in koristno je,

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebne preiskovanja pri nas ter po poštah, Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kakli denar. Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Zlatorog

Svoji k svojim!
Poslužujte se
edinole doma-
čega izdelka

„Zlatorog milo“

Glavno zastopstvo prve Mariborske tovarne mila,
prej C. Bros v Mariboru, za Kranjsko: R. Bunc in drug.
Ljubljana, Gosposvetska cesta 7.

kajti to milo
prekaša v vsa-
kem oziru sle-
herno tuje milo.

Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Budilke
Zeone ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1.
Zahtevajte ponudbe!

ERJAVEC & TURK

: TRGOVINA Z ŽELEZNIČNO :
pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Mühleisen)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —
Zaloga cementa.

Ješprenj in dobro ječmenovo moko

oddaja, dokler kaj zaloge po 600 kron 100 kg. —
Manj kakor eno vrečo, ki tehta 80 kg, se ne oddaja.
Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

IV. JAX IN SIN

Dunajska cesta št. 15, LJUBLJANA

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz to-
varne v Lincu. — Ustanovljena
l. 1867. — Došlo je ravnokar
večje število strojev za
vsako obrt.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“.

Ceniki zastonj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

Dürkopp, Styrria, Waffennrad.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

LJUBLJANA

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute

: po najugodnejših dnevnik cenah. :

Ima poseben borzni oddelok. Prevzema vse bančne posle.

Telefon Štev. 3.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. v Ljubljani

posluje začasno v prostorih Za-
družne zveze, Dunajska c. 38/1.

Podružnici:

SOMBOR,

SPLIT.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombar-
dira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute
in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na
vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne
transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne Razredne Loterije.

Izplačuje svojim klientom vsak znesek
brez odpovedi v gotovini.

Zahtevajte cenik
zastonj in poš-
tine prosto!

Zahtevajte cenik
zastonj in poš-
tine prosto!

H. Suttner, Ljubljana št. 1

Mestni trg št. 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.